

SZÉCHENYI 2020

PÉNZÜGYMINISZTERIUM

A Helyi Akciócsoport neve

Kapuvári Közösségfejlesztő Helyi Közösség

HELYI KÖZÖSSÉGI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA

2014-2020

Kapuvári turisztikai felzárkózás és közösségi háló

2018. október 9.

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalom

Vezetői összefoglaló	3
1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata.....	6
2. A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása	9
3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése.....	13
3.1 Helyzetfeltárás.....	13
3.2 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások	24
3.3 SWOT	27
3.4 Fejlesztési szükségletek azonosítása	29
4. A stratégia jövőképe	30
5. A stratégia célhierarchiája	30
6. Cselekvési terv	32
6.1 A beavatkozási területek/műveletek leírása	32
6.2 Együttműködések	36
6.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei	36
6.4 Kommunikációs terv	37
6.5 Monitoring és értékelési terv	37
6.6. Horizontális célok.....	38
6.6.1 Esélyegyenlőség.....	38
6.6.2 Fenntarthatóság	38
6.7. A HKFS innovatív elemeinek bemutatása	39
7. Indikatív pénzügyi terv.....	40
A HKFS teljes költségvetése	42

Vezetői összefoglaló

A Kapuvári Közösségfejlesztő Helyi Közösség Helyi Fejlesztési Stratégiájának jövőképe Kapuvár város dinamikus gazdasági fejlődését jelöli ki célként. Stratégiánk megalkotása során a helyi közösség széleskörű bevonásával térképeztük fel településünk gyengeségeit, veszélyeit, lehetőségeit, erősségeit. Figyelemmel voltunk az eddigi helyi fejlesztésekre, illetőleg a városi stratégiára. Számos korábbi elemzés, és az aktuális feltáró munka eredményeként a település adottságait figyelembe véve, illetőleg kiaknázva, a kormányzati országos prioritásokkal valamint a valós gazdasági lehetőségekkel összhangban kívánja stratégiánk biztosítani a javuló életszínvonalat, a leszakadó társadalmi csoportok felzárkóztatását, a lakosság elvándorlásának megállítását, illetőleg biztosítani kívánja, hogy a város statikus szerepéből kilépve aktív szereplőjévé váljék az országnak.

Településünk számos kedvező adottsággal rendelkezik, ugyanakkor több veszély is fenyegeti. Kedvező adottság az ország átlagához viszonyított magasabb életszínvonal, melynek két fő oka van. A térségen kívüli területek fejlett ipara, mely a lakosság jelentős részének biztosít munkalehetőséget (Különösen Győr és környéke – másodlagosan a Győr környéki jelentős gazdasági potenciál járásunk területén bedolgozói KKV-k létrejöttét eredményezte, sajnálatosan nem elég jelentős mértékben). A másik fő ok Ausztria közelsége. A városban élők jelentős száma a szomszédos Ausztriában dolgozik. Ugyanakkor a szakmával nem rendelkező, illetőleg egyéb okokból a munka világába nehezen visszavezethető rétegek leszakadnak – mivel a város nagy létszámú szakképzetlen munkaerő foglalkoztatását jelenleg nem tudja megoldani, mivel elsősorban nagyszámú betanított munkaerő igényű nagyvállalatok a térségben nincsenek jelen.

A kialakult helyzetből – azaz a települési, település környéki munkahelyek hiányából – fakadóan a munkaképes lakosság jelentős része otthonától távol kénytelen munkát végezni (Auszriára, Győr), mely hosszú távon a munkavállalók indokolatlan és egyoldalú leterheltségéhez vezet. A távoli munkavégzés a szociális, kulturális, szórakozási-rekreációs időszakot rövidíti le a lakosság napi idejében. Ez egyrészt hosszú távon károsan hat az egyénre és családjára, valamint hozzájárul az elvándorlás erősödéséhez (munkahelyhez vándorlás).

Ugyanezen okból következő másik veszély, hogy településünk jelenleg gazdasági szempontból statikus, azaz, saját gazdasági ereje nem jelentős, ez által nagymértékben ki van szolgáltatva a térségen kívüli folyamatoknak (pl.: Ausztriában enyhítenek vagy szigorítanak a külföldi munkavállaláson, a szomszédos térségek iparának munkaerő kapacitása nő vagy csökken).

A stratégia megalkotásakor rendkívül fontos szempont volt a rendelkezésre álló forrás nagysága, valamint a kitörési, elkerülési pontok feltárása.

A város fejlesztési stratégiájára alapozottan, azzal koherensen, fő célkitűzésünk a turisztikai fejlesztése lett.

Városunk turisztikai potenciálja igen jelentős. Számos egymást erősíteni képes turisztikai értékű elemmel rendelkezünk. Településünk területén artézi és termálvíz bázis található. Sajnálatosan a kellő mértékben nem kihasználta, illetőleg a megfelelő nivójú marketing nélkül ismeretlenül, miközben termálvizünk Európa egyik legjobb hatású gyógyvize. A város kulturális potenciálja is jelentős. Az elmúlt időszakban nagy mértékben élénkült a hagyományőrző és kulturális szervezetek tevékenysége.

A térség északi részén fekvő Hanság páratlan mocsári élővilágával szintén jelentős kihasználatlan turisztikai érték, de rendkívül jelentős potenciállal rendelkezik a helyben, közel száz éve kifejlesztett szénsav terápia, mely a mozgásszervi és érrendszeri betegségek ellátásában rendkívül hatékony – hazánkban már egyre ismertebb, de külföldi ismertsége szinte nincs.

Turisztikai értékeink kihasználtsága rendkívül alacsony színvonalon áll, ugyanakkor egyéb gazdasági szegmenseket értékelve ennek fejlesztése az a középtávon megvalósítható irány, mely városunk gazdaságát jelentősen befolyásolni képes.

Ugyanakkor nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy városunk térségi központ. Fejlesztése, fejlődése szükségszerűen a térség gazdasági fejlődését is maga után vonja, melynek következtében a stratégiánk hatása térségi értelmet nyer.

A turizmus növekedésével számos egyéb helyi és térségi probléma is könnyebben kezelhető, hiszen a turizmus fejlesztést stratégiánk rendszerként értelmezi, mely kihat az egész gazdasági, munkaerő piaci környezetre.

A stratégia mentén központi menedzsmentet kívánunk létrehozni, mely szoros kooperációba lép a város szereplőivel (civiliek, gazdasági szereplők, közsféra, lakosság). Egyrészt központi stratégiát, menedzsmentet és marketinget valósít meg, ezen túl pedig szakmai tanácsadással segíti a szereplők turisztikai feladatellátását. A rendszer szintű turizmusfejlesztés magában foglalná a települési arculat kedvező kialakítását, a helyi termék előállítás támogatását, a helyi szolgáltatások minőségének javulását, a civil szervezetek megerősítését, valamint rendezvényháló kiépítését. Ezen intézkedések hatására kedvező – országosan bemutatható – arculattal tudna fellépni Kapuvár. Az országos fellépés mellett kiemelt feladat Ausztria közelsége okán, hogy a nyugati potenciális kereslet is megismerje turisztikai értékeinket, egészségturisztikai – és ahhoz kapcsolódó szolgáltatásainkat. Mint tudjuk, az osztrák jövedelmek lényegesen magasabbak a hazai jövedelmeknél, illetőleg jelenleg még sokkal nagyobb hangsúlyt kap az egészséges életmód és a rekreáció iránti igény.

Stratégiánk két fő elemből áll. Az egyik a helyi kooperáció hosszú távú megteremtése, mely a helyi közösségek és a lakosság kapcsolatának szorosra fűzésével, az együttműködés rendszeresen ismétlődő intézményével, valamint közösségi tér kialakításával valósulna meg. A másik a magas szintű, jól tervezett, folyamatos promóció által népszerűsített, évről évre ismétlődő, helyi rendezvények tartása. Rendezvényeinken eddig is kiemelt figyelemben részesültek a helyi termék előállítók, népi mesterséget űzők, mely a projekt által kiemeltebben, nívósabban érvényesülne. Ez cél a turisztikai értéken túl nemzeti hagyományaink, értékeink fenntartását is szolgálná. Nem elhanyagolható szempont, hogy a helyi termék előállítás nivója is várhatóan jelentősen nőne. Ezen belül pl. az élelmiszer feldolgozás játszhatna kiemelt szerepet.

Külön ki kell emelni a stratégiánk címében is szereplő jelentős célt, az értékmegőrzést. Jelen pályázati kiírásnak egyértelmű célja, a helyi közösségek megerősítése, identitásuk megőrzése, fokozása. Ugyanakkor városunk közvetlenül a szlovák és az osztrák határ szomszédságában helyezkedik el, ennek okán stratégiánknak ki kell terjednie, a hazai és helyi identitás erősítésén túl, a határon túli magyarság – a határ közelsége okán különösen a felvidéki magyarság – identitásának, anya országgal meglévő kapcsolatainak erősítésére. Ehhez kiváló lehetőséget nyújt a helyi stratégia megvalósítása, melynek fontos eleme, hogy rendezvényeinken lehetőséget biztosítson a határon túli magyar szervezetek, kulturális csoportok megjelenésének. Ausztria közelsége ugyanakkor felértékeli a stratégia által megvalósítandó rendezvények nemzeti jellegét, mely túl a turisztikai lehetőségek bemutatásán - a közelség okán - a határ túloldaláról érkező számos vendég részére a magyar értékek bemutatására ad lehetőséget.

További lényeges közvetett hatást is eredményez a stratégia hatékony megvalósítása. A település kedvező turisztikai folyamatai lehetőséget teremtenek, hogy térségen kívüli befektető tőke áramoljon a helyi turisztikába. Városunk jelentős anyagi ráfordítással már számos lépést tett, hogy gyógy és üdülő centrummá tudjon fejlődni. (a termál kút megvásárlása, további turisztikai gyógy és szabadidős infrastruktúra terveinek elkészíttetése, a termálvíz gyógyvízzé nyilvánítása). Amennyiben a kooperáció és a hatékony marketig eredményeként a város idegenforgalma felértékelődik, jelentős esély van rá, hogy külső befektetőkkel jelentősebb lépésekben induljon meg a fejlődés. Ehhez elengedhetetlen a stratégia megvalósítása.

A korábbi időszak tapasztalatai alapján a stratégia hatékony megvalósításának kulcsa a kooperáció elmélyítése a térségi szereplők között. Rendszeres előadások, szakmai programok, műhelymunkák szervezése. Azaz, a közösen alkotott stratégia közös megvalósítása.

Konzorciumunk célja, hogy bejegyzett egyesületté alakul. Az egyesületek jogilag kidolgozottabb keretrendszerrel rendelkeznek, illetőleg egyesületként hatékonyabban tudunk a térségi szereplők támaszává válni. Túl a stratégia megvalósítását szolgáló pályázat menedzselésén, helyi információs, tanácsadó ponttá kívánunk válni, mely a helyi közösségi szereplők, magánszemélyek számára nyújt pályázati, egyéb menedzsment tanácsokat, illetőleg látja el ezek kapcsolattartójának feladatát.

A belső együttműködés mellett jelentős külső együttműködések is tervez szervezetünk a hasonló stratégia mentén kitörési pontot kereső HACS-okkal, melyekkel az együttműködés erősítheti a helyi hatást, illetőleg egymás jó gyakorlatának megismerése, átvitethető elemeinek megvalósítása is jelentős eredménnyel szolgálhat. Továbbá, a határon túli – különösen szlovák és osztrák - desztinációkkal kívánunk kapcsolatot kiépíteni, mely marketingünk hatékonyságát is szolgálhatja.

A fent vázolt stratégiai fő elemek jelentősen hozzá tudnak járulni a Rábaköz turisztikai, gazdasági és társadalmi fejlődéséhez, a kitörési pontok megteremtéséhez, valamint a helyi és nemzeti identitás elmélyítéséhez, nemzeti értékeink bemutatásához, az államhatáron kívül élő nemzettest kultúrájának fenntartásához.

1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata

1.1 A tervezési folyamat átláthatósága

Az átláthatóság, illetőleg a lehető legszélesebb nyilvánosság biztosítása kiemelt szempontok a stratégia alkotás során, mely egyben garancia arra is, hogy a végig nyitott rendszerbe minél több érintett tudjon bekapcsolódni akár a stratégia alkotás, akár a megvalósítás folyamatai során.

Ennek érdekében a konzorcium tagjai számára elérhető webes felületeken állandóan frissülő anyagokat tervezünk közzétenni, továbbá a helyi médiákban (elektronikus és papír alapú) közlemények formájában tájékoztatni kívánjuk a helyi társadalmat. Gondolva a nehezebben megszólítható, hátrányos helyzetű csoportok tájékoztatására, a közösségbe bevonásra került a helyi roma közösség, a nyugdíjasok képviselője, illetőleg a helyi katolikus egyház, melyek saját – akár informális – csatornáikon még szélesebben tudják biztosítani a nyilvánosságot. A helyi intézmények saját információs felületeiken (pl. művelődési ház üzenő felülete, helyi kapcsolatainak e-mail bázisa) jelentetik meg az aktuális információkat. A bevont egyesületek személyi állománya a meghirdetett fórumokon, megszervezett találkozók túl gyakorlatilag a hét minden napján rendelkezésre álltak, illetve állnak az önkormányzat meghatározott ingatlanában, hogy informálják az érdeklődőket. Ezek a lehetőségek a helyi csatornákon ismertetésre kerültek – kerülnek – a helyi szereplők előtt.

1.2. A közösség bevonásának módja

Hogy a nyitott szervezetrendszer ténylegesen érvényre jusson, azaz, jelentős számban csatlakozzanak a munkához, megfelelő eljárás kialakítása is elengedhetetlen, hiszen a széleskörű részvétel eredményeként a városfejlesztési cél és stratégia meghatározása egyértelműbb, magas fokúan legitimált, továbbá a stratégia elemei kellő hatékonysággal kidolgozottak lesznek, melyek révén a cél, és megvalósítási irányja reálisabbá, megalapozottabbá válik.

A közösségi részvétel intézményei, valamint az egyes vélemények, megállapítások beépülésének rendszere:

A konzorcium megalakulásától a munkaszervezeti feladatokat ellátó konzorciumi tag egyesület (Rábaközi Civil Műhely Egyesület) az önkormányzat által biztosított irodában munkanapokon, napi nyolc órában, fogadónapot tartott – mely a helyi médiákban közzé lett téve. Továbbá a konzorcium tagjai összeállítottak egy a témával kapcsolatos adatlapot, melyen a helyi érdeklődők ki tudták fejteni véleményüket, ötleteiket, illetőleg a médiákban és honlapon megjelent anyagokhoz hozzá tudtak szólni. A véleményeket e-mailen, postai úton, vagy személyesen tudták leadni.

Az érdeklődők számára hetente fórumok megrendezésére került sor a Rábaközi Civil Műhely Egyesület által használt irodában. A fórumok előadói a konzorcium tagjai, bevont szakemberek közül került ki.

A fórumokon elhangzott véleményeket, a beérkezett adatlapok anyagait valamint a fogadónapokon begyűjtött információkat a tervezést koordináló munkacsoport hetente összesítette, melyet átadott a

szférák munkacsoportjainak. A munkacsoportok véleményeiket, hozzászólásaikat hetente vitatták meg a tervezést koordináló munkacsoporttal tartott közös megbeszélésen. A kialakított véleményt kéthetente a konzorcium vitatta meg. A konzorcium álláspontját a tervezést koordináló munkacsoport építette be – bevont szakemberekkel – a HKFS tervezetbe.

1.3. A tervezési folyamat résztvevői

A konzorcium megalapításakor kiemelt fontosságú volt, hogy az egyes szférák kellő aránnyal képviseljék magukat. Hogy a továbbiakban is mindegyik szféra – és a lakosság is kellő mértékben részt vegyen a munkában, az egyes szférák szerinti munkacsoportokat hoztak létre a résztvevők.

Tehát, a tervezést koordináló munkacsoporton túl az alábbi szférák szerinti munkacsoportok jöttek létre:

- civil szféra
- közsztvéra
- vállalkozói szféra
- lakossági munkacsoport

A tervezést koordináló munkacsoport jelenleg háromtagú – mindegyik szféra egy képviselőjéből áll – mely az egyesület jogerős bejegyzése után legalább egy fővel kibővül – a lakossági munkacsoport egy tagjával.

A szférák szerinti munkacsoportok jelenleg szintén három fősek – mindegyik szféra munkacsoportja egy főt delegál a tervezést koordináló munkacsoportba.

Megállapítható tehát, hogy a rendszer felépítése alapvetően szolgálja az arányos részvételt.

HACS-unk kiemelt figyelmet fordított – és fordít – a helyi lakosság, civilek, vállalkozók aktivizálására, a stratégia alkotás munkájába történő bevonására. A cél elérése szervezeti és eljárási szinten is biztosított. A regisztrációs folyamat rövidege okán Kapuvár Város polgármestere a település életében aktív helyi szereplőket, vállalkozókat, civileket hívott meg, mellyel megalakította a Kapuvári Közösségfejlesztő Helyi Közösséget. Ugyanakkor, a konzorcium megalakításával egy időben a konzorcium tagjai, illetőleg a megalakuláson részt vevő magánszemélyek megalakították a Kapuvári Közösségfejlesztő Egyesületet annak okán, hogy, amennyiben az egyesületet az illetékes bíróság jogerősen bejegyzi, úgy a konzorcium jogutódjaként az egyesület valósítja meg a projektet. Az egyesületi forma szabályozottabb, illetőleg nyitottabb a konzorciumi formánál. A cél, hogy a lakosság (magánszemélyek), egyéb helyi civil szervezetek, vállalkozások csatlakozzanak az egyesülethez, ez által a projekt megvalósításához. A kialakított keretrendszer a megvalósítás teljes időtartama alatt nyitott a részt venni szándékozók számára.

Annak érdekében, hogy a hátrányos helyzetű csoportok véleménye, munkája is kellő hangsúllyal érvényesüljön a stratégiában, és a megvalósításban, a széles körű média nyilvánosságon túli egyéb eszközöket is igényelt. A konzorcium megalakításakor a helyi roma kisebbség, a helyi nyugdíjas egyesület közvetlenül lett megszólítva – részt vettek a konzorcium alapításában is, hogy saját csatornáikon még intenzívebben biztosítsák a projekt ismertségét, a részvételt.

A komplexitás érdekében kiemelt feladat volt az egymás mellett élő szférák – a szférák véleményének – megjelenése a HKFS alkotásban és az egész projektben, mivel a pályázat adta lehetőséggel városunk a szférák, a lakosság egészét érintő komplex programot kíván megvalósítani.

Túl azon, hogy stratégiánk a helyi közösség egyes csoportjainak részvételét biztosítja, kiemelt szempont volt az is, hogy a közösségfejlesztésben, projekt lebonyolításban, valamint a stratégia céljainak megvalósulásában jártas szakemberek is részt vegyenek a munkában. A konzorciumot alkotó szervezetek számos turisztikai, vendéglátó ipari, igazgatási, vidékfejlesztési, város marketing szakemberrel rendelkeznek, melyek részt vesznek az operatív munkában. Rövid indoklásul előadjuk, hogy városunk fő kitörési lehetősége az idegenforgalomban való intenzív, hatékony részvétel, az egészség-turizmus, szabadidő turizmus fejlesztése. Ez indokolja az említett szakemberek bevonását. Itt kell kiemelni, hogy jelenleg a konzorcium munkájában részt vesz a helyi kórház vezetése, és a termálfürdő üzemeltetője is.

1.4. A közösség bevonásának eredményei

Rendkívül újszerű elem volt a helyi önkormányzati hatalom, civil szerveződések, vállalkozók, intézmények képviselőinek, valamint a lakossági érdeklődők közös fórumai, műhelymunkái. A stratégiaalkotás spontán módon is elkezdte a helyi közösség létrejöttét, melynek folyamatában széles körben kívánnak a helyiek részt venni, ha másképp nem, úgy ötletekkel, gondolatokkal. Már jelenleg is túlmutat a stratégia alkotáson – és annak megvalósulásán – az alakuló közösségi háló, mely már most is túllépett a pályázati szűkebb értelmű kereteken, és egyértelműen a tágabb pályázati cél, a helyi közösség minél szélesebb felületen történő együttműködése irányába fordult. Továbbá a számos közösségi rendezvény az eddig megszokott, kialakult csatornáknál (nyilvános testületi ülések, városi rendezvények, közmeghallgatás) szélesebb körben csatolta be a helyi szereplőket a közös gondolkodásba, a helyi kooperációba.

1.5. Közösségi események

2016. márius 11.	Kapuvár Város Polgármestere ismerteti a helyi médiában, hogy megjelent a közösségi szinten irányított helyi fejlesztések pályázat, egyúttal meghívja a helyi szereplőket egyeztető fórumra.
2016. márius 21.	Helyi egyeztető fórum. A fórum alkalmával megalakul a tervezői csoport.
2016. április 28.	Második fórum és tervezői csoportülés
2016. április 29.	A tervezői csoport a helyi médiában tájékoztatót tart.
2016. május 19.	Megalakul a Kapuvári Közösségfejlesztő Helyi Közösség
2016. május 24 –	
2016. május 26.	Igényfelmérés
2016. május 31.	Regisztráció
2016. június 1.	Szakmai egyeztetés vidékfejlesztési, településfejlesztési szakemberekkel
2016. június 4.	Nyilvános HACS ülés HKFS elfogadása

2. A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása

2.1. Földrajzi, társadalmi, gazdasági homogenitás, közös jellemzők

A HACS Kapuvár város közigazgatási területének fejlesztésére irányul, az alkotja az akcióterületet.

A KSH 2015.01.01. napján érvényes adatbázisa szerint a lakónépesség száma 10.393 fő. A lakások száma 4.413. A HACS területe 9.605 hektár.

A város területe négy fő egységre bontható:

1. Városközpont
2. Garta
3. Házhely
4. majorok

Mára az egykori településrészek korábbi funkciójukat elveszítették, így éles határvonal mentén nem lehet elhatárolni őket – a település társadalmi – gazdasági – kulturális egységként kezelhető és kezelendő.

A városközpont a város magja. Jelenleg a kereskedelem, vendéglátás és igazgatás jelentős része erre a városrészre korlátozódik. Garta korábban külön álló – a kapuvári várhoz tartozó – település volt. Mára Kapuvár szerves, lakóövezeti része ugyanúgy, mint a ház helyi rész. Ezen városrészek gyakorlatilag egységes fejlesztést igényelnek.

Ugyanakkor a fenti városrészekről jelentősen eltérnek a majorok, melyek a város jellegzetes korábbi uradalmi struktúrájából maradt vissza. Gazdasági épületek és cselédlakások alkotják, korábban fejlett mezőgazdasági központok voltak. A majorok többnyire pár utcából és házból álló, közigazgatásilag Kapuvárhoz tartozó, ám a várostól akár több km távolságra fekvő, teljes közmű-kiépítettséggel nem rendelkező városrészek. Öntésmajor, Kistölgyfamajor, Tőzeggyármajor, Miklósmajor. Ezen területeken rendkívül alacsony a lakónépség száma. Az összlakosság 5%-át sem éri el.

Tehát a majorságot leszámítva a terület egységesnek tekinthető.

A majorok, annak ellenére, hogy a városi területtől távolabb, 4 – 6 km-re helyezkednek el, jelen fejlesztési koncepcióhoz elengedhetetlenül kapcsolódnak. A koncepció sarokkövei a turisztikai kitérési pontok megteremtése, helyi és nemzeti identitás elmélyítése. A majorsági területek a népi kismesterségek, helyi termék előállítás számára kiváló helyszínt biztosítanak – már megjelentek az ilyen jellegű kezdeményezések, melyek a városi rendezvényeket színesítik. Mivel a majorok a Hanság területén találhatóak, elsőrendű lehetőséget biztosítanak a turizmus számára. A kerékpár út, a múzeum (Hanság múzeum), a „hanyi” vidéki területek révén jelentős turisztikai értékkel bírnak, melyek szervesen kapcsolódnak – és kiegészítik – a központi stratégiát.

A társadalmi, gazdasági területi belső homogenitás és a helyi identitás léte lehetővé teszi, hogy a település önálló arculattal bíró stratégiát alkosson.

Összességében tehát megállapítható, hogy a terület a stratégia fejlesztési koncepciója vonatkozásában egységesnek tekinthető. A helyi társadalom mindegyik szegmense kellően motivált, hogy a rendelkezésre álló lehetőségekkel együtt biztosítsák az erőforrások kritikus tömegét a stratégia megvalósításához.

2.2 Korábbi fejlesztések

Az elmúlt hat évben Kapuváron összesen több mint 4 milliárd Ft értékű fejlesztés történt. Jelentős mértékű útfejlesztések zajlottak, közműkiépítésekre került sor. Az intézmények épületei felújításra, eszközállományuk bővítésre került. Az önkormányzat tudatos módon szinte minden évben területeket vásárolt a területrendezési terv végrehajtásához. Korábban, 2000-ben a legnagyobb értékű beruházás a kórház egészségügyi gép-műszervásárlása volt (33,6 millió Ft), az útépítések és a strandfürdő visszavétele közel egyforma értékű ráfordítást eredményezett (17,4 - 17,7 millió Ft).

Elkészítette a város a gyógyfürdő engedélyezési terveit. Területvásárlásra is sor került az ipari park területén (összesen 77 millió Ft). Megépült a Miklósmajor-Andau közötti kerékpárút. Kiépítésre került az ipari park útja (200 millió forint), valamint megépült a strandfürdő mellett a kerékpáros centrum, mely szállás és vendéglátóhely, valamint konferencia központ egyben (200 millió forint). A város rehabilitációs pályázat megvalósítása során megújult a városközpont, közöttük több épület, pl. a városháza, a néptánciskolának helyet adó volt járásbíróház épülete. A strandfürdő gyermekmedencéjébe vízforgató berendezés vásárlása történt meg.

Fentiekből egyértelműen megállapítható, hogy a város a lehetőségeit és hátrányait felismerve a turisztikában látja a kitörési pontot. Saját, valamint lehetőségei szerint a pályázati forrásokat kihasználva kíván turisztikai központtá válni, melyhez számos adottsággal rendelkezik. Egyedülálló gyógyvízére, a várostól északra elterülő Hanságra támaszkodva, a nyugati határt is figyelembe véve páratlan lehetőség kínálkozik a turizmus fellendítésére, mely a helyi gazdaság stabil, hosszú távú megerősödését vonhatja maga után.

Számos egyéni – civil és vállalkozói – turisztikai, vendéglátó ipari fejlesztés bizonyítja, hogy a város kellő potenciállal rendelkezik. A városvezetés is egyértelműen nyitott a turisztikai fejlesztésekre. Ezeket egybeszerveve – szakmai irányítás mellett önszerveződően - közös stratégia mentén koordinálva és lehetőségeket biztosítva a kitűzött cél egyértelműen reális.

2.3 Az erőforrások kritikus tömegének rendelkezésre állása

Az akcióterület mérete lehetővé teszi, hogy az együttműködés szoros, gyakorlatilag a partnerek által személyes legyen. Ugyanakkor a területnagyság elégséges ahhoz, hogy saját karakterrel létrejöhön a közösség, mivel kellő számú aktív szereplő áll rendelkezésre. Kiemelt fontosságú a térség elhelyezkedése, melynek okán a projekt jelentős turisztikai fejlődést tud elérni, biztosítani (Ausztria közelsége), ugyanakkor Szlovákia közelsége okán jelentős szerep hárul a határon túli magyarsággal való szorosabb együttműködésre. A helyi turisztikai adottságok (gyógyvíz) szintén hozzájárul a megvalósuláshoz akár a gyógy, akár a szabadidő turizmust tekintjük.

2.4 Személyes interakciókat lehetővé tevő helyi karakter

Kapuvár városvezetése mindig is kiemelt figyelmet fordított a nyilvánosságra, melyek eredményeként számos jelentős, a város életét meghatározó döntésnél – akár beruházásoknál is – a helyi társadalom véleménye nagymértékben jelen volt. A helyi civil szerveződésekkel, vállalkozókkal és nem utolsósorban a lakossággal való kapcsolattartás már eddig is létrehozta – intézményes keretek nélkül is – a helyi együttműködést.

3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése

3.1 Helyzetfeltárás

TÉRSZERKEZET SPECIFIKUMAI

Kapuvár Győr-Moson-Sopron megyében helyezkedik el, Győr és Sopron között nagyjából fél úton. Összességében megállapítható, hogy a megye az országos átlaghoz viszonyítottan kedvező gazdasági adottságokkal rendelkezik – köszönhetően a nagyvárosok, különösen Győr közelségének, melynek jelentős ipara az itt élők számára is munkahelyet teremt. Ausztria közelsége is jelentős hatással bír, hiszen munkaerő piaca szintén jelentős számú kapuvárinak biztosít megélhetést. Ezek az előnyök ugyanakkor hátrányok is, hiszen a helyi gazdaság – munkaerő piac – stagnál. Mivel a település önálló, erős gazdasággal, kellő számú munkahellyel nem rendelkezik, így ki van szolgáltatva a külső hatásoknak. Jelentősebb ipar nincs – miközben a turisztikai potenciálja magas, mely kellő kihasználtság esetén közvetlen, pozitív hatással lenne a helyi munkahely teremtésre valamint a gazdaság erősödésére.

A megyében kilenc város található, melyek közül öt dinamikus fejlődést mutat. Sajnálatosan Kapuvár növekedése elmarad ettől.

A Kapuvári Járást 19 település alkotja. A települések közül a délen elhelyezkedő Beled szintén város, ugyanakkor kis lélekszáma – és egyéb tényezők miatt – központi szerepe elenyésző. Kapuvár tényleges kulturális, igazgatási és társadalmi központja a járásnak.

A város közlekedés földrajzi helyzete összességében kedvező. A térséget az autópálya elkerüli ugyan, de közúti főközlekedési út kettő is elhalad mellette: D-DK irányban érinti az európai úthálózat részét képező, Győrt Szombathellyel összekötő 86-os számú közlekedési útvonal (E65), Ny-K irányban áthalad rajta a Sopron és Győr közötti 85-ös főútvonal. Kapuvártól a 85-ös számú főúton Sopron 39 km, Győr pedig 49 km távolságra fekszik, ezért az átmenő forgalom igen jelentős. A Nemzeti Fejlesztési Terv alapján lényegesen javíthat a város közlekedésén a közeljövőben kiépítendő, Sopron és Csorna között húzódó M85-ös gyorsforgalmi út – ugyanakkor, a helyi turisztikai lehetőségek kellő nivója, illetőleg ismertsége esetén a gyorsforgalmi út inkább a település elérését biztosítja a turisztikai érdeklődők számára, mintsem a város elkerülését jelenti. A 85. sz. főutat keresztezi észak-déli irányban a Beleden át Celldömölk felé vezető közlekedési út, Belednél (15 km) csatlakozási lehetőséget biztosítva az E65 számú főúthoz. Észak felé a városból közvetlen közlekedési út vezet az ausztriai határátkelőhöz, Pamhagenhez (Pomogy). Kerékpárutak tekintetében a térség Kapuvártól északi irányba Pomogy (Pamhagen) felé jelölt (kitáblázott/kiépített) kerékpárúttal rendelkezik, a Fertő-menti kerékpárúthoz történő közvetlen csatlakozás azonban csak Kapuvár határáig épült ki. Déli irányba jelölt kerékpárutak nincsenek, kerékpározásra gépjárműforgalommal terhelt úton van lehetőség. 2006. december 6-án került átadásra a Hanyistók Kerékpáros Centrum Kapuváron. A PHARE CBC 2003 program keretében egy olyan kerékpáros központ épült, mely Kapuvár valamint a kistérség, továbbá az osztrák oldalon a Fertő-tó és környékének lakosait célozza meg célcsoportként, és elsősorban a kerékpáros turizmust, a helyi gasztronómiát, a falusi turizmust és a természetjáró és kulturális turizmus kedvelőit szólítja meg. A Kapuváron található autóbussz-pályaudvar helyi és térségi

szerepkört is betölt. A város tömegközlekedési kiszolgálását a Kisalföld Volán biztosítja. Érinti a várost a Győr-Sopron-Ebenfurt közötti villamosított vasútvonal, melyet a Győr-Sopron-Ebenfurti Vasút Zrt. (GYSEV Zrt) működtet. Kapuváron állomás és rakodóvágány is található, az állomás teher- és személyszállításra egyaránt alkalmas. Közvetetten érinti a térséget a Győrből ill. Hegyeshalomból Csornán át Szombathely felé vezető és a Sopron-Szombathely közötti vasútvonal. Az Európai Unió belső határszakaszán működő közúti határátkelőhely, Fertőd-Pamhagen Kapuvártól közvetlen útvonalon 20 km távolságra található, mely autóbuszok kivételével nemzetközi személyforgalmat, valamint mező- és erdőgazdasági járművek és gépi eszközök forgalmát bonyolítja le. A nemzetközi áru- és személyforgalmat a Fertőszentmiklós-Pamhagen vasútvonal bonyolítja le. A térség légi közlekedésében a győr-péri repülőtér és a bécsi (schwechati) légikikötő a legoptimálisabb alternatíva a Nyugat-Európából repülőgéppel érkező turisták számára. A várostól 8 km-re, Fertőszentmiklós településen kisgépek le-, és felszállására alkalmas reptér található.

Megállapítható tehát, hogy településünk fekvése és megközelítése szintén magában hordozza a turisztikai érdeklődés növekedésének esélyét.

KÖRNYEZETI ADOTTSÁGOK

Fentebb, a 2. pontban már kitértünk a környezeti adottságokra, ezért ezen a helyen azokat hangsúlyozzuk ki, melyek stratégiánk tekintetében kiemelt jelentőséggel bírnak.

A Kapuvárt is magában foglaló Rábaköz alatt jelentős artézi és termásvíz bázis található.

Az 1800 méter mélyről feltörő, 67 °C-os termásvíz nagymennyiségű oldott só-tartalmazó alkáli-hidrogénkarbonátos és kloridos hévíz, mely jodid- és szulfid-ion tartalma következtében a jódos, illetve a szulfidos gyógyvizek közé is sorolható.

Kapuváron az 1980-as évektől épül strand a termásvízre. Tekintve, hogy az önkormányzat eddig is kiemelt célként kezelte a turizmust, jelentős erőfeszítéseket tett a hasznosítás érdekében. A 2000-es években a magántulajdonba került kutat visszavásárolta, ezzel biztosítva a későbbi fejlődés lehetőségét. A strandon több beruházást is végrehajtott. Jelenleg már fedett része is működik a fürdőnek. Szintén az önkormányzat a vizet bevizsgáltatta, mely „Elismert gyógyvíz” minősítést szerzett. Tekintve, hogy gyógyvizünknek számos kedvező élettani hatása van, kellő ismertség esetén jelentős gyógyturisztikai értéké válhat.

Városunk a Hanság déli kapuja. Az egykori mocsár a XIX. századi lecsapolása után is számos természeti értékkel bír. A település fölött található az Eszterházy madárvárta, mely híres madármegfigyelő központ volt, ma a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatósága kezelésében múzeummá alakult. Szintén itt, a természetvédelmi területen található a vissza-mocsarasított részek, melyek rendkívül jelentős turisztikai látványosságként szolgálnak gazdag madárvilágukkal. A területen számos tanösvény található. Kapuvárról kerékpárút vezet északi irányba a Hanságon keresztül Ausztriába. A Hanság főcsatornán igényesen kiépített kerékpáros híd ível át.

A város számos épített örökséggel rendelkezik, melyeket most egyesével nem emelünk ki, de a turisztikai terveinkben szerepet kapnak. A városközpont – köszönhetően a város rehabilitációs pályázatnak is – megújult. Igényesen kiépített járdák, a központban található eklektikus épületek többsége is megújult. Központi épülete az egykori árpád-kori vár egy részéből az 1750-es években kiépített kastély, mely jelenleg a múzeumnak, a települési önkormányzat és a járás hivatalainak ad helyet. A kastélyt nagy kiterjedésű parkok veszik körül, melyek az egykori várárokból, valamint a

korabeli vár belső területéből lett kialakítva. A parkok közösségi térként is funkcionálnak. Kiépített szabadéri színpad található, mely tavasztól őszig számos rendezvénynek biztosít helyet.

Ki kell emelni, hogy a strandfürdő mellett található a Flóra lakópark, mely számos kiadó szobát, lakást is magába foglal. Ugyanitt található a Hany Istók Kerékpáros Centrum, mely a város tulajdona. Kiadó szobákat, vendéglátóhelyet, konferencia termet, valamint a város szülötte, Pátzay Pál szobrászművész kiállítását alakították ki.

A területen található egykori KRESZ park területének hasznosítására kész tervekkel rendelkezik az önkormányzat. Itt kerülne kialakításra a Hanság Üdülőpark. A meglévő termálfürdő mellett új kemping és szállodák, valamint sport és szabadidő tevékenységet ellátó épületek valósulhatnak meg.

A város másik oldalán 25 ha terület van elkülönítve, ahol a Prémium Egészségügyi Park kialakítása szerepel a hosszú távú tervekben.

Itt kell megemlíteni az országos hírű szénsav kezelést, mely gyógymódot a kapuvári kórházban dolgozták ki közel száz éve. A gyógymód érrendszeri betegségek gyógyítását szolgálja.

Egy specialitást is ki kell emelnünk. A városban működött az egykori híres Eszterházy vágóhíd, mely a 2000-es évek közepéig nemzetközi hírű húsfeldolgozóként működött. Az üzem tevékenységét mára beszüntette. Az önkormányzat szerezte meg a területet, mely rehabilitációra szorul. Ugyanakkor az önkormányzat az üzem területén kulturális és sportközpontot kíván létrehozni.

Kapuvár az ország északnyugati részén, a Kisalföld szívében, a Rábaköz és a Hanság-medence találkozásánál fekszik. A térség tájszerkezeti lehatárolás szerint (MTA kistájkataszter) a Rábaköz 'Kapuvári-sík' kistájához tartozó terület, északi zónája azonban - Kapuvár közigazgatási határának Öntésmajortól északra elhelyezkedő területe a Dél-Hanság kistájhoz tartozó egység. Északon természetes határa a Hansági főcsatorna, keletről és délről a szomszédos települések külterületeivel határos, míg nyugatról szintén természetes határa van, a Répce folyó. A kistáj éghajlata mérsékelt hűvös, mérsékelt száraz. Az évi középhőmérséklet 11,0 C , az éves hőingadozás 22 oC. Az uralkodó szélirány észak-északnyugati. A viharos napok száma évente igen magas (75-100), figyelembe véve, hogy az ország mintegy háromnegyedén ez az érték 25-50 közötti. A napsütéses órák száma egy évben 2000 óra, az évi csapadék összege 600-750 mm. A Rába-Répce vízrendszeréhez tartozó területen a természetes folyóvizek hálózata országos összehasonlításban ritka, az öntöző és belvízelvezető csatornák hossza azonban meghaladja a természetes vízfolyásokét. Főbb természetes vízfolyások a Répce és a Kis-Rába, amelyek északi folyásirányúak, majd egyesülve a Rábcát alkotva hagyják el a területet északkeleten. Kapuvár város egyetlen vízfolyása a Kis-Rába, mely a Rábából ered és a Répcebe ömlik, hossza 32 km, esése 7,18 m. Ezt a mesterséges csatornát 1401 körül, feltehetően védelmi céllal a Kanizsai család ásatta. A mesterséges vízfolyásrendszer, a csatornahálózat a Hanság lecsapolása és a Rába vízszabályozása során épült ki a 18-19. században. A természetes és mesterséges vízfolyások nem hajózhatók, vízhozamuk és vízminőségük alapján üdülési hasznosításra nem alkalmasak. A mélyebb rétegekben felszín alatti vizekben, gyógy- és termálvizekben gazdag a térség. A geotermikus értékek kevéssel az országos átlag felettiek. Kapuvár kiemelten gazdag felszín alatti vizekben. A városban két hévízkút működik, melyek 1800 m mélységből 67 oC-os minősített gyógyvizet szolgáltatnak. A feltörő víz nagy sókoncentrációjú nátriumhidrogén-karbonátos és kloridos hévíz, mely a jódos és szulfidos gyógyvizek csoportjába sorolható. Itt található a Fertő-Hanság Nemzeti Park hansági védett területének nyugati egysége. A Natura 2000 hálózat által érintett területek (különleges madárvédelmi területek és különleges természetmegőrzési területek) helyrajzi számainak átdolgozott listája 2006. december 8-án, a

környezetvédelmi és vízügyi miniszter 45/2006. (XII. 8.) KvVM rendeletének mellékleteként került nyilvánosságra. E jogszabály "nevesíti" a Natura 2000 területeket, amelyekre a 2006. október 17-től hatályos 275/2004-es kormányrendeletben megállapított szabályok vonatkoznak. Kapuvár város területén az érintett Natura 2000 területek (Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság):

különleges madárvédelmi terület: Hanság;

kiemelt jelentőségű természet megőrzési terület: Rábaköz és Hanság

A város területén több jelentősebb épület és néhány szobor emelhető ki, melyek kulturális és az épített örökség szempontjából is kiemelkedő értéket képviselnek. A város központjában található, országos műemléki védelem alatt álló kastély épülete, mely az Árpád korban épült vár volt. Mikor már védelmi feladatokat nem látott el, kastéllyá alakították 1750. körül. Ma a Polgármesteri hivatal és járási hivatal, a Rábaközi Múzeum található meg az épületben. Szintén országos műemléki védelem alatt áll a Fő téren található római katolikus templom, a Szent Anna templom. A városközpont meghatározó épülete a XIX. század elején Meiszner Károly tervei alapján épült klasszicista templom, melyet később eklektikus stílusban átalakítottak. A Fő téren található Rábalapota az Esterházy család tiszttartói számára készült. Ion oszlopokkal díszített klasszicista épület. Ma a város könyvtárának ad otthont. Az épületek között kiemelkedő még a Pátzay iskola épülete, melyet 1889-ben építettek. Ebben az épületben született a neves szobrászművész, Pátzay Pál. A Kossuth Lajos utcában található Assisi Szent Ferenc római katolikus templomot 1942-ben Schima Bandi, győri kovácszművész fémmunkái és Závory Zoltán festőművész képei díszítik. A város ún. házhelyi részén 1991-ben szentelték fel a Sarlós Boldogasszony tiszteletére szentelt Jáky György tervei alapján épült, finom vonalú templomot. A Gartán álló Szent Sebestyén római katolikus templom 1906-1907-ben épült neogótikus stílusban. A Kapuváron található országos műemléki védelem alatt álló épített örökséget gyarapítja a Fő téren található Búsuló Krisztus szobor is. A szobrok közül kiemelkedő a kapuvári születésű Pátzay Pál szobrászművész által készített Kenyérszegő szobor is, mely 1973-ban került felállításra a Várkastély és a Szent Anna templom közötti parkban. A Fő téren találhatóak a Kamocsai István által készített Hárfázó-nő és a Nepomuki Szent János szobrok is, valamint az I. világháború áldozatai tiszteletére készült a hősi emlékmű, mely Kisfaludi Strobl Zsigmond alkotása. A városban két helyen is megtalálható Domonkos Béla művei: az Ugróköteles lány és a Karikázó. A Hansági-főcsatornán átívelő 7 méter hosszú és 2 méter széles fából készült Andai híd ma történelmi emlékhely és ideiglenes határátlépő is. Vele kezdődik a mintegy 9 km hosszú "menekülő útja", amelyen először 1947-48-ban az elűzött németek, majd 1956-ban a forradalom után 200 000 magyar menekült Ausztriába. A hidat a szovjetek kétszer is felrobbantották, így a mai már csak emlék. Az út mentén az erőszak, a kirekesztés és a gyűlölet ellen szóló szobor-alkotások kerültek kiállításra az osztrák oldalra. Kapuvárról a híd egy 15 km hosszú kerékpáros úton közelíthető meg, amely feltárja a hansági lápi erdők érintetlen természeti értékeit.

KULTURÁLIS ERŐFORRÁSOK

Kapuvár város lakossága rendkívül aktív közösségi életet él. Harminc fölött van az aktív egyesületek száma, köztük jelentős számban találhatóak a hagyományőrző egyesületek. Számos helyi rendezvény szervezésében vesznek részt, illetőleg színesítik ezen rendezvényeket programjaikkal.

A városban Működik a Dr. Barsi Ernő Alapfokú Művészeti Iskola, mely egyrészt népzenei-néptánc oktatást tart, továbbá a résztvevő fiatalok részére táborozásokat szervez, népviseleti ruhákat készít. Mind az iskola, mind az iskolához kapcsolódó néptánc csoport európai hírű.

A gartai hagyományőrzők a korabeli várhoz tartozó muskétások hagyományát elevenítik fel. Határainkon belül és kívül részt vesznek hagyományőrző rendezvényeken – illetőleg az önkormányzattal együttműködve a hagyományőrző Kapu Vára Fesztivált szervezik városunkban. Az említett rendezvény országos jelentőségűvé emelése is kiemelt feladat.

Kiemelt rendezvények:

A már említett Kapu Vára Fesztivál. Egész hétvégét betöltő rendezvény, mikor a hazai és külföldi hagyományőrzők a kastély körül parkban táboroznak. A hétvége minden napján várjátékokkal, egyéb programokkal szórakoztatják az érdeklődőket. Túl a szórakoztatáson a rendezvény történelmi értékeinket jeleníti meg – korhű környezetben és viseletekben.

Kapuvár gasztronómiai szempontból is jelentős értékekkel, hagyományokkal rendelkezik. Ezek közül kiemelkedik a híres kapuvári böllérmáj, melyre minden évben rendezvényt szerveznek a helyiek. Az országos hírű Böllérmáj fesztiválon az ország minden tájáról érkező csapatok mérik össze böllérmáj-készítő tudásukat.

Túl a laikus szerveződéseken, az önkormányzattal együttműködő egyesületek tagjai között számos szakember tevékenykedik, melyek turisztikai, pályázatírói, projekt menedzsmenti tapasztalatokkal rendelkeznek. Kapuvár város évről évre részt vesz országos rendezvényeken, mint pl. az OMÉK vagy az országos turisztikai kiállítás – illetőleg a határainkon túl, pl. Lengyelországban is jelen van bemutatókon. Ezek során a helyi civilek biztosítják produkciójukkal városunk egyedi megjelenését.

A kulturális erőforrásoknál kell megemlíteni a helyi vállalkozók jelentős rétegét, akik a helyi rendezvényeket anyagilag illetőleg infrastrukturálisan támogatják.

Jelen stratégia lehetőséget adna szervezett, együttes fellépésre – közös helyi arculat megteremtésére.

KÖZSZOLGÁLTATÁSOK

Tekintve, hogy a stratégia vonatkozásában jelentős relevanciával jelen terület nem bír, csak rövid ismertetést adunk a közszolgáltatásokról.

Oktatás-nevelés

A településen bölcsődei nevelés van. Szervezetileg a Király-tó Óvodához tartozó intézményben 3 éves kor alatti kisgyermek napközbeni ellátására van lehetőség.

Kapuvár óvodai ellátását a Király-tó Óvoda és Bölcsőde látja el, mely integráltan működő, önállóan gazdálkodó költségvetési szerv. A város óvodahálózata folyamatosan bővült, minden városrészben működik tagóvoda. Ugyanakkor az utóbbi években a csökkenő születésszám következtében a korábbi közel 130 %-os kihasználtság csökkent.

A Kapuvári általános iskolai oktatás jelentős hagyományokkal rendelkezik. A településen 3 épületben folyik állami általános iskolai oktatás – plusz a gimnázium nyolc osztályos tagozatán is folyik általános iskolai képzés. A városban egyházi fenntartású általános iskola is működik, a Páli Szent Vince Katolikus Általános Iskola.

Középfokú oktatási intézmény kettő működik Kapuváron. Az 1953-ban alapított Felsőbüki Nagy Pál Gimnázium hagyományos és nyolcosztályos gimnáziumi oktatást, valamint esti és levelező tagozatos felnőttoktatást folytat. A Berg Gusztáv Szakiskola a jelentkezők szakiskolai ellátásáról gondoskodik.

Szociális ellátás

Kapuvár Város Önkormányzata 1998-ban alapította a Nyitott KAPU-VÁR Térségi Szociális Szolgáltató Központot, mely több egységet foglal magában:

- Családsegítő Szolgálat
- Gyermejjóléti Szolgálat
- Nappali ellátás
- Házi segítségnyújtás
- Étkeztetés
- Községi pszichiátriai ellátás

Az Idősek Klubja 20 fő nappali ellátását biztosítja, az étkeztetés a kórház konyhája által megoldott.

A Máltai Szeretetszolgálat ellátási szerződés keretében biztosítja a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, illetőleg a támogató szolgálatot.

A településen védőnői szolgálat működik.

Egészségügy

Kapuvár Város Önkormányzatának tulajdonát képező Lumniczer Sándor Kórház-Rendelőintézet 1887-ben báró Berg Gusztáv szervezésében közadakozásból Sopron vármegye első közkórházaként kezdte el működését. Az intézet a központi épület mellett 4 telephellyel működik: Kapuváron a Tüdőgondozó Intézet, a Gyermekek- és Iskolafogászat, az Anya- és Csecsemővédelmi Szolgálat, valamint Dénesfán a Pszichiátriai Rehabilitációs Osztály. A kórház-rendelőintézet jelenlegi struktúrája 2007. április 1-jével alakult ki, mikor az addigi 80 ágyas aktív ellátási kapacitás megszűnt. Jelenleg krónikus fekvőbeteg ellátás keretében az Angiológiai és mozgásszervi Rehabilitációs Osztály 115 ágygal és a dénesfai telephelyen a Pszichiátriai Rehabilitációs Osztály 105 ágygal működnek. Ezek kívül 58 ágyas krónikus ellátásra szakosodott részleg is kialakításra került. A járóbeteg szakellátás és gondozás heti 405 órában 30 szakterület képviselőjében a Rendelőintézetben, kórházi szakambulanciákon illetve a Tüdőgondozó Intézetben történik. Az intézet 31 település több mint 40.000 lakosát látja el. A kistérségi szolgáltatás mellett a Pszichiátriai Rehabilitációs Osztály megyei, az Angiológiai Rehabilitációs Osztály regionális, sőt országos feladatokat is ellát. A helyi lakosok és az idegenforgalom kiszolgálására még több helyütt magánvállalkozásban működő orvosi rendelő található. Kapuvár városban az alapellátást vállalkozási formában 5 felnőtt háziorvosi, 3 körzeti gyermekorvosi, valamint 4 vegyes fogászati praxis biztosítja. A városban 3 gyógyszertár működik.

A helyi egészségügy stratégiánk szempontjából is kiemelten kezelendő. A szénsavterápia az ér és mozgásszervi betegségek vonatkozásában rendkívül hatékony gyógymód, mely városunk gyógyturizmusához jelentősen hozzájárulhat.

Mindezekon túl a Kapuvári Rendőrkapitányság illetékességi területéhez 24.000 fő tartozik. Tűzoltóság is működik a városban. Elsődleges működési körzetéhez 45 település tartozik.

Összességében megállapítható, hogy a közszolgáltatások megfelelő szintűek a városban, a közbiztonság jelentősen az országos átlag felett van. Mindezen körülmények is hozzájárulnak a város turisztikai vonzerejéhez – illetőleg amennyiben a kedvező folyamatok beindulnak, úgy a megtelepedés számára is vonzó a település.

DEMOGRÁFIA

Kapuvár lakónépességének a száma első alkalommal az 1941. évi népszámláláskor haladta meg a 10 000 főt, csúcspontját 1980-ban érte el (11 250 fő). Ezt követően folyamatos, kismértékű csökkenés tapasztalható. 1990-től a vándorlási különbözet negatív értéket mutat valamint a természetes fogyás is felerősödik. Ugyanakkor a korstruktúra viszonylag stabilnak mondható – az öregedési index 1.08.

A fenti adatokból következik, hogy a város demográfiai fő problémája az elvándorlás.

Ugyanakkor az itt élők átlagos iskolai végzettsége kedvezőbb képet mutat mind a Győr-Moson-Sopron megyei átlagnál (93,4 %), mind a kistérségi átlagnál (93,6%), s a megyei jogú városok kivételével a megye többi városának hasonló értékeit is meghaladja.

MUNKAERŐPIAC

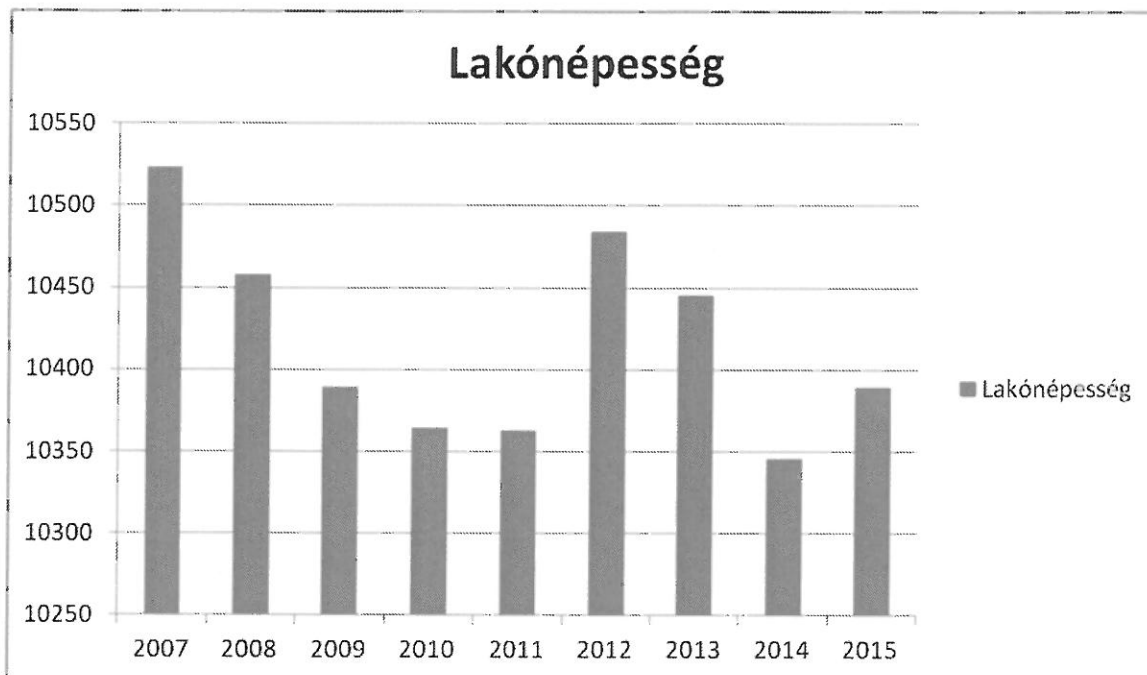
Egy település gazdasági értelemben akkor tekinthető központi helynek, ha akkora munkaerőpiaccal rendelkezik, amely saját aktív keresőin kívül máshonnan érkező munkaerőt, ingázókat is le tud kötni. Sajnálatosan az elmúlt 10 évet figyelembe véve a helyi munkaerő piac beszűkülése jellemző. Ugyanakkor a beszűkülést nem tükrözi az álláskeresők számának növekedése. Ennek oka az, hogy az osztrák határ közelsége okán a külföldi munkavállalás kompenzálja a munkaerőpiac beszűkülését.

Összegezve megállapítható, hogy az elvándorlás fő oka, hogy megfelelő munkahelyet a lakosság nem talál magának. A külföldi munkavállalás – noha ellensúlyozza a csökkenő munkahelyeket – az elvándorlási hajlandóságot erősíti. A lakosság képzettsége, korelosztása potenciális lehetőségeket hordoz magába, hogy egy jelentős, stratégiai értelmű hosszú távú fejlesztés esetén a lakosság nem hogy megtartható, hanem a száma növelhető.

Lakosság kormegoszlása

	Fő	Változás
2007	10.523	
2008	10.458	99%
2009	10.389	99%
2010	10.364	100%
2011	10.363	100%
2012	10.484	101%
2013	10.445	100%

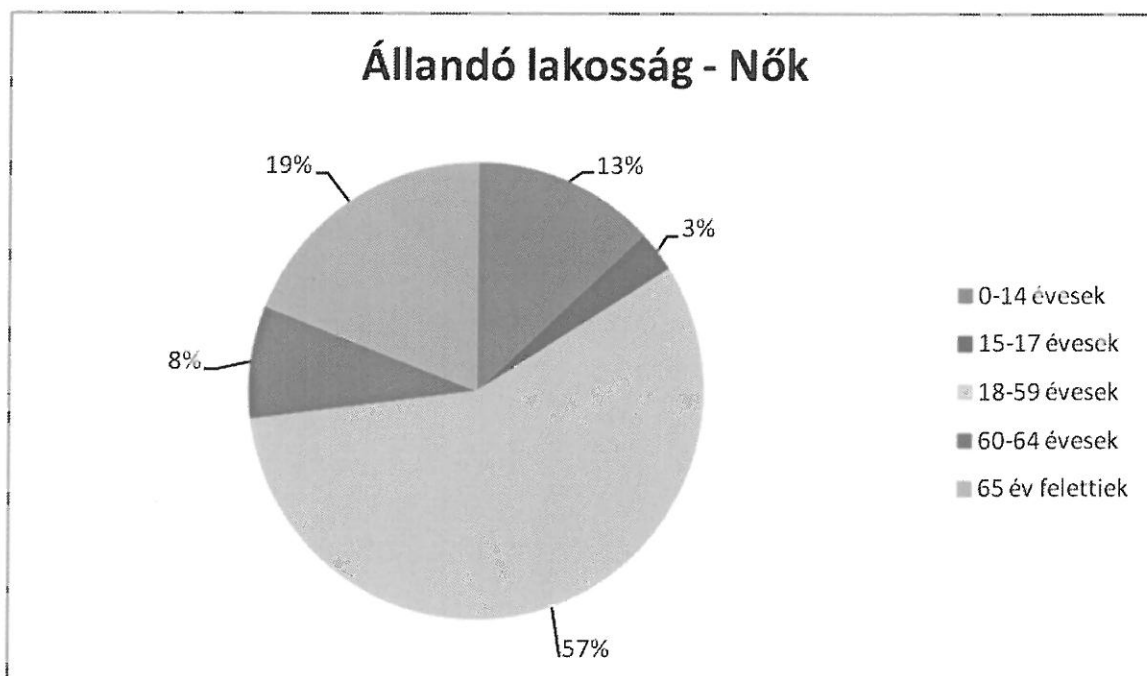
2014	10.346	99%
2015	10.389	100%

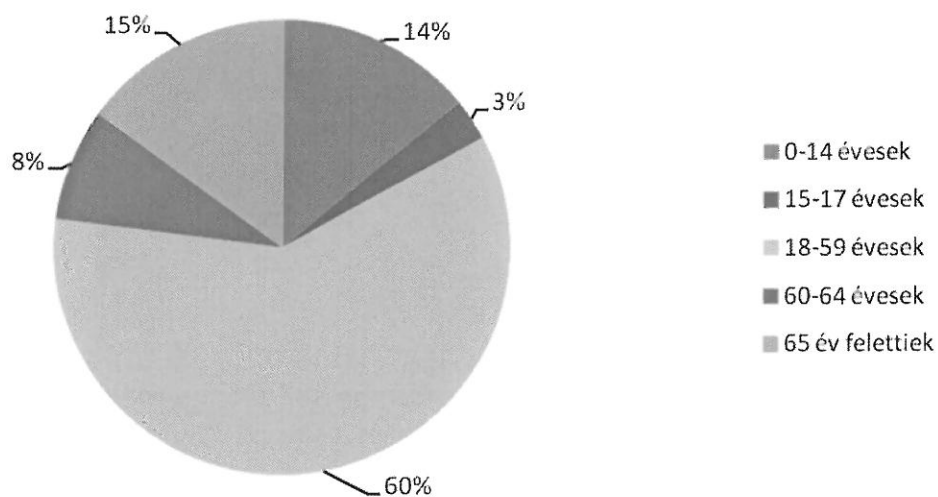
Az állandó népességen belül a 18-59 éves valamint a 65 év feletti korosztály a domináns. A 18-65 év közöttiek száma a lakosság egészéhez viszonyítottan 66.94%, mely az országos átlagnál kedvezőbb, ugyanakkor a 18 év alatti korosztály a teljes lakosság 16.17%-a, mely rendkívül alacsony.

Nemek szerinti összetétel

A 18 éves korosztályig a nők aránya magasabb, majd megfordul a mutató, és a 60-64 éves korosztályig a férfiak aránya magasabb. A 60-64 éves korosztályban az arány 50-50 %, ezt követően a férfiak aránya drasztikusan csökken.

Állandó népesség - Férfiak

Korösszetétel

Az öregedési index számítása oly módon történik, hogy 100 fő 14 év alattira hány 65 éven felüli jut. Városunk vonatkozásában 100 főre 126,8 fő jut. Ez meglehetősen riasztó adat, hiszen a település elöregedése annak ellenére is növekedett, hogy az állandó lakosok száma 2010 év óta stagnál.

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	2141	1592	134,5 %
2008	1720	1462	117,6 %
2009	1702	1449	117,5 %
2010	1715	1428	120,1 %
2011	1736	1412	122,9 %
2012	1766	1392	126,9 %
2013	1821	1384	131,6 %
2014	1865	1383	134,9 %
2015	1929	1395	138,3 %

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	90	125	-35
2009	98	124	-26
2010	89	110	-21
2011	80	106	-26
2012	80	137	-57
2013	101	122	-21

Elvándorlás

A belföldi vándorlások egyenlege jelenleg is negatív, ami azt jelenti, hogy az elköltözések száma még mindig magasabb, mint a településünkre költözők száma. Annak ellenére negatív a vándorlási index, hogy az ausztriai munkalehetőség okán az ország keleti részéből kimutatható a nyugati határrészre költözés intenzitásának emelkedése.

Természetes szaporodás

A település népességszámának csökkenése alapvetően az alacsony születés számmal, illetőleg magas halálozási számmal magyarázható. Az adatokat tanulmányozva megállapítható – noha 2013-ban emelkedett a születések száma – hogy nem az elhalálozási szám magas, hanem a születésszám rendkívül alacsony. A 2013- évi kiugrás is csak a korábbi évek kritikusan alacsony születés számaihoz képest értékelhető magasnak, ugyanis a statisztikai reprodukciós számot nem éri el.

A stratégia által célul tűzött turisztikai potenciál növekedés számára jelenleg kedvező, hogy jelentős a lakosság egészséhez viszonyítottan a munkaképes korosztály aránya. Ugyanakkor hosszú távon – az országos programokkal együtt – a cél, hogy a helyben megfelelő munkához jutás biztosításával a születések száma növekedjen, valamint az elvándorlás mutatója forduljon pozitívba. Álláspontunk szerint egy középtávon a stratégia mentén kiépülő – jelentősen promótált – turisztikai fejlődés biztosíthatja stabilan a helyi feltételeket.

Helyi közösségek állapota

Összességében a helyi aktivitás magas. Jelentős a civil szerveződések száma, illetőleg tevékenységük intenzitása. Ugyanakkor, forrás híján az együttműködés nem tud kellően hatékonyvá válni. Egyértelműen biztosított a humán kapacitás. Jelen stratégia – valamint a hozzárendelt forrás – lehetővé tudná tenni, hogy a civil szervezetek a többi szereplővel összehangoltan, jelentősebb városszervezési akciókban vegyenek részt. Alapvetően tehát nem az egyes működések nem kielégítőek, hanem az együttműködések, illetőleg azok szintje stratégia és forrás híján nem megfelelőek. Ennek okán stratégiánk egyik sarokpontja az, hogy a megvalósítások összefogásban, együttműködésben történjenek – melyek akár a működés, akár a pályázatok során előnyben részesülnek az egyedi akciókkal, projektekkel szemben.

Hátrányos helyzetű rétegek

A 2011. évi népszámlálás során 276 fő vallotta magát romának. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat becslése szerint kb. 500 fő roma nemzetiségű él a településen. Megállapítható, hogy a mélyszegénységben élők többsége a roma lakosság soraiból kerülnek ki. Az okok között szerepelnek a társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony iskolai végzettség, munkanélküliség. A települési önkormányzat a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal stratégiát dolgozott ki a roma lakosság felzárkóztatására. Noha jelen stratégia alapvetően nem esélyegyenlőségi terv, megalkotói evidenciaként kezelték, hogy a roma népességet aktivizálják – bevonják – a stratégia alkotásba és megvalósításba, ezáltal is erősíteni a társadalmi egyenlőség eszméjét. A Roma Nemzeti Kisebbségi Önkormányzat tagja a konzorciumnak. Tagjai aktívan részt vesznek a tervezési folyamatokban. A másik leszakadó réteg a nyugdíjasok. Egyesületük szintén alapító tagja a konzorciumnak, tagjai aktív résztvevői a folyamatoknak. Lényeges, hogy a stratégiával elérni kívánt cél elérésével – és már a megvalósítással is – pozitívan hathat a leszakadó rétegek helyzetére. A turisztikai fejlesztések számos olyan munka elvégzését teszik szükségessé, melyekbe a roma lakosság bevonható, jövedelemhez juttatható.

A másik jól körülhatárolható csoportot városunkban az álláskereső pályakezdők alkotják. A program során külön megszólításuk nem volt kivitelezhető, azonban a média tájékoztatások során ki lett emelve, hogy a program közép és hosszú távon munkahely teremtéssel jár együtt, mely ezen réteg számára nyújt lehetőséget. Ezért már a tervezés és megvalósítás fázisában is várjuk részvételüket. Ugyanakkor tény, hogy a kedvező hatások révén a későbbiekben ezen csoport lehet az egyik legfőbb nyertese a megvalósulásnak.

Noha az alábbi kategória gazdasági értelemben egyáltalán nem tekinthető hátrányos helyzetűnek, a csoport bizonyos ismérvei miatt mégis itt kerül említésre. A lakosság egy jól meghatározható része Ausztriában dolgozik. Ezen dolgozók sem tekinthetők homogén csoportnak. Egy részük szakmunkát, vagy szakmunka szintű betanított munkát végez viszonylag magas keresetért, ugyanakkor jelentős számban dolgoznak a mezőgazdaságban, mely közel sem biztosít olyan keresetet, mint a szakmunkás bér. Ezen személyek egy jelentős része azért vállalja a határon túli munkát, mivel településünkön, a környéken nem tud elhelyezkedni. Ráadásul a napi kiutazások, hazautazások következményeként az egész napja távol az otthonától telik el, rekreációs ideje gyakorlatilag nincs. Hosszú távon ez a megerőltető életforma számos kockázatot hordoz magában. Meggyőződésünk, hogy a turisztikai kitéréssel egy jelentős részük városunkban helyezkedne el a megnövekedett humánerőforrást igénylő infrastruktúrában.

Közbiztonság, közösségi terek

A vonatkozó statisztikai adatokból megállapítható, hogy a közbiztonság az országos átlagnál lényegesen kedvezőbb képet mutat. Mindez tovább erősíti a stratégiai célt, hiszen a kedvező közbiztonsági helyzet az idelátogatók biztonságát szolgálva elősegíti az intenzitás növekedését. Az aktuális európai közbiztonsági helyzet – és közérzet – romlásával az egyébként is vonzó lehetőségeket nyújtó területek értéke megnő. Nem utolsó sorban a marketing kommunikáció egyik fontos eszközévé kell tenni a magas szintű közbiztonságot.

A közösségi terek vonatkozásában nem ilyen jó a település helyzete. Sajnálatosan a civil szervezeteknek, önképző köröknek nem áll a rendelkezésére megfelelő, télen-nyáron használható valamint állandó otthont adó közösségi tér. Ennek megteremtése jelen stratégia kiemelt feladata, hiszen ez a civil szerveződések aktivitását, együttműködését jelentősen növelné. Nem mellesleg a helyi lakosság közérzetét jelentősen javítaná, ha a civil szféra által kínált lehetőségek hatékonyabban érvényesülnének szabadidejük eltöltésében.

A lehetőségek felmérésénél fontos kitérni egy jelentős külső tényezőre – Ausztria határának közelségére. Az osztrák jövedelmi viszonyok lényegesen jobbák a magyar jövedelmekhez képest. Ugyanakkor a minőségi szolgáltatások iránti igény, az egészségészséges életmód megvalósítása, a tartalmas, aktív pihenés kiemelt szempont társadalmukban. Felsorolt lehetőségeink szervezett erősítése, a források és helyi társadalom hatékony irányítása kedvező lehetőséget biztosít városunknak, hogy az ilyen jellegű igényeket kielégítse, illetőleg szolgáltatásainkat megismertesse a potenciális kereslettel.

GAZDASÁG HELYZETE

Városunkban az álláskeresők számaránya az aktív korú réteghez képest 3.8%, mely sokkal kedvezőbb az országos átlagnál (12.6%), de a megyei átlagnál (5.0%) is. Természetesen ez nem a helyi munkaerőpiac kedvező helyzetét mutatja – mely közel sem mutat ilyen jó képet, sőt, ha helyi átlagkereseti adatokat is kalkuláljuk még kedvezőtlenebb a kép – hanem az osztrák munkaerőpiac

közelségét, felvevőképességét bizonyítja. Azért is kell ezen körülményt kihangsúlyoznunk, mert ha a kedvező adatokat figyelve egy torz képből indulunk ki, nem kap hangsúlyt az a tény, hogy a helyi gazdaság közel sem áll jól. Hosszú távon ez a munkaerőpiaci struktúra területünk kiszolgáltatottságát növeli – tekintve, hogy helyi gazdaságunk renyhe, ugyanakkor értékes munkaerőnkkel a versenytárs Ausztriát erősítjük. Tehát a hosszú távú cél az, hogy városunk lakossága helyben jusson álláshoz.

A helyi vállalkozásokkal kapcsolatosan megállapítható, hogy egyéni szinten kezdeményezők a turisztikai fejlődésben, ugyanakkor központi, közösségi marketing hiányában a további fejlődés nem érhető el.

Kitértünk már azokra a helyi adottságokra, melyek biztosítani tudják a turisztika jelentős mértékű fejlődését. Ugyanakkor két fontos szegmens elengedhetetlen a továbblépéshez. A résztvevők közösséggé szervezése, az együtt gondolkodás megteremtése, illetőleg a hatékony turisztikai marketing. Ezen kettős célt szolgálja a HACS fejlesztési stratégiája, illetőleg a megvalósításra igénybe vehető forrás.

Akár a természeti, akár a humán adottságokat vesszük alapul megállapítható, hogy ezen kettő szegmens megléte garantálja a turisztikai kitörést.

A turizmus megnövekedése egyrészt önmagában, intenzitásának növekedésében segíti a folyamatot, másrészt, az intenzitás növekedése a kívülről érkező befektetésekre is ösztönzőleg hat.

Mint már stratégiánkban kitértünk rá, a befektetések számára a település, a helyi önkormányzat számos előkészítő munkát elvégzett. Amennyiben a működő tőke városunkba áramlása megindul – pl. gyógyászat, szállodaipar – a turizmusban, helyi infrastruktúrában működő vállalkozások fejlődése is lendületet kap.

3.2 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások

A Területi Operatív Program célkitűzése:

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program fő célja az egyes térségek gazdasági növekedése és a foglalkoztatás bővítése. Rögzíti az önkormányzati kompetenciákba eső fejlesztési szükségletek kielégítésének kereteit, kiemelt törekvése a helyi közösségek megerősítése és öngondoskodó képességük javítása. A program reagál az eltérő területi igényekre és az ezekre szabott beavatkozásokat szándékozik megvalósítani, valamint a térségek belső erőforrásaira építkező fejlesztések támogatását célozza meg.

Az operatív program keretében támogatható célkitűzések:

1. Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében
2. Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés
3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken
4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és társadalmi együttműködés erősítése
5. Községi szinten irányított városi helyi fejlesztések (CLLD fejlesztések)
6. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztés, foglalkoztatás ösztönzés és társadalmi együttműködés

Megalkotott stratégiánk a helyi közösség hosszú távú együttműködését célozza meg annak érdekében, hogy városunk potenciális lehetőségeit kiaknázva, vállalkozás és befektetőbarát

környezetet alakítson ki – tartsa fenn. A turizmusban rejlő helyi értékek kerülnek a felszínre a kooperáció – és a külső kapcsolatok által.

A HKFS tartalmát befolyásoló megyei, helyi fejlesztési prioritások, illetőleg jelen stratégia összhangja.

Győr-Moson-Sopron Megyei területfejlesztési stratégia

A megfelelőség vizsgálatánál nem hagyható figyelmen kívül, hogy a HACS forrásainak korlátozottsága nem teszi lehetővé a megyei stratégia célrendszerének maradéktalan érvényesülését – illetőleg nem is ez a cél a vizsgálatnál.

Lényeges szempont azonban, hogy a helyi közösségfejlesztési stratégia kapcsolata kimutatható legyen a megyei koncepció átfogó céljaiban meghatározott elemek valamelyikével, ugyanígy a stratégiai célok tekintetében is – ha nem is minden egyes cél vonatkozásában - egyértelmű legyen a kapcsolat.

A stratégia hozzájárul a megyei koncepció két általános céljához, a településhálózat és infrastrukturális rendszerek adottságainak bővítése a környezeti állapotok megóvásával (5.1.1), valamint a megye belső kohéziójának és interregionális kapcsolatainak erősítése (5.1.3.) célokhoz.

Az egyes megyei stratégiai céloknak való megfelelés:

Kühne Károly stratégiai fejlesztési cél - Innováció a gazdaságban

Helyi gazdaságfejlesztés – Mikro vállalkozások beruházás támogatása; népi kismesterségek, kézműves termék előállítók támogatása.

Turisztikai kínálat feltételeinek javítása – Egységes turisztikai hálózat kiépítése, turisztikai szakemberek felkészítése; helyi turisztikai rendezvények támogatása; rábaközi turisztikai koncepció; települések turisztikai arculatát meghatározó kis léptékű beruházások támogatása.

Timaffy László stratégiai fejlesztési cél - Környezetet, kultúra és életminőség

Táj, település, ember értékmegóvás – kézműves termék előállítók támogatása; civil szervezetek támogatása, népi szellemi kultúra megőrzése.

Életminőség javítás, társadalmi felzárkóztatás segítése – a megvalósítás során a leszakadó rétegek bevonása kiemelt figyelmet kap.

Esterházy János stratégiai fejlesztési cél – Együttműködés a szomszédokkal

Határ menti együttműködések, megyehatárok melletti térségek, központok fejlesztésének összehangolása – turisztikai szakmai együttműködés a megyén kívüli HACS-okkal.

Göcsei Imre stratégiai fejlesztési cél - Belső kohézió, centrumok és perifériák

Rábaköz Gazdaságfejlesztése – az egyesület stratégiájának megvalósítási helye a megyei koncepcióban kiemelten fejleszteni kívánt terület. A program megvalósulása hosszú távon a kultúra és hagyomány megőrzésén, a helyi kooperáció kialakításán a turisztikai fejlődést szolgálja, mely közvetlenül hat a város és vonzáskörzete gazdasági fejlődésére.

Kapuvár Város Integrált Fejlesztési Stratégiája.

1. A munkaerő-piaci egyensúly megteremtése és társadalmi megújulás, a foglalkoztatottság szint emelésén és a kooperációra kész helyi közösségeken keresztül
  - Munkavállalás helyi feltételeinek javítása, helyi foglalkoztatási kezdeményezések támogatása.
  - Műszaki infrastruktúra és humán szolgáltatások fejlesztése a helyi gazdaságra és a lakossági szükségletekre alapozva
  - Kulturális, szórakozási lehetőségek, kereskedelmi/szolgáltatási kínálat bővítése
  - Fiatalkorú lakosság problémáinak felkarolása és kezelése, prevenció
  - Szociális gondoskodás – a rászoruló rétegek számára (idősek ellátása)
  - Egészségügyi ellátás minőségi fejlesztése

2. A helyi természeti erőforrások sokrétű hasznosítása ☐ Alternatív energiatermelés – autonóm település
  - Diverzifikált jövedelemtermelési lehetőségek bővítése
  - Természeti adottságoknak megfelelő területhasználat és méretgazdaságos gazdálkodás
  - Helyi feldolgozó- és tárolókapacitás megteremtése, értékesítés koordinálása

3. A természeti-, kulturális- és épített örökség értékein alapuló aktív- és egészségturisztikai potenciál növelése
  - Természeti, táji értékek turisztikai potenciállá fejlesztése
  - Aktív turizmus kínálati palettájának bővítése
  - Térség hagyományainak, kulturális örökségének megismerése, megőrzése, bemutatása
  - Épített környezet elemeinek védelme, rekonstrukciója, bemutatása
  - Minőségi szolgáltatások és programcsomagok kialakítása, továbbfejlesztése ☐
  - Turisztikai menedzsment szervezet létrehozása, működtetése

4. Településen belüli társadalmi-gazdasági kohézió kialakítása
  - Identitástudat, lokálpatriotizmus erősítése, közösségfejlesztés
  - Társadalmi egyensúly megteremtése a kisebbségi érdekek figyelembevételével
  - Civil szervezetek megerősítése, fejlesztésekbe történő bevonásuk
  - Helyi vállalkozások bevonása a döntés-előkészítésbe, fejlesztések megvalósításába
  - Információs – kommunikációs technikák fejlesztése, lakossági tájékoztatás
  - Térinformatikai rendszer működésének megvalósítása

5. Helyi innovatív gazdaság megerősítése, a térség gazdasági pozíciójának, versenyképességének erősítése ☐ Szakképzett munkaerő helyben tartása
  - Kis-és középvállalkozások támogatása
  - Tudásigényes, környezetbarát vállalkozások telepítése
  - Befektetés-ösztönző csomagok kidolgozása

6. A település lakhatóságát és bemutathatóságát szolgáló fejlesztések megvalósítása
  - Közlekedési hálózat javítása
  - Település rehabilitáció, kisvárosi településkép megújítása
  - Településrészek kapcsolatának megteremtése

- Építési telkek kialakítása, a letelepedés támogatása
- Településmarketing

Látható, hogy a helyi stratégiával gyakorlatilag minden ponton található kohézió. A turizmusfejlesztés, a helyi közösség megteremtése, identitás tudat elmélyítése, a civil szervezetek megerősítése, a gazdaság fejlesztés – mely a turizmus élénkülése által következhet be, a település marketing, a kis és közép vállalkozások támogatása mind olyan terület, mely rendszerszerűen kapcsolódik össze a két stratégiában. /Ki kell emelni, a vállalkozás fejlesztés jelen stratégiának nem közvetlen eszköze. Ugyanakkor a helyi szereplők bevonása a településfejlesztésbe óhatatlanul eredményezi a helyi vállalkozói réteg erősödését, közvetett hatásként./

A kulturális szegmens jelentős szerepére és fenntarthatóságára garancia, hogy számos kulturális civil szervezet alapító tagja a konzorciumnak, illetőleg alapító tagja a helyi közösség művelődési központja – az intézményhez tartozó könyvtárral és muzeális kiállító hellyel egyetemben. Tehát a szakmai garanciákat épít be a stratégia, hogy kellő színvonalú legyen a megvalósítás, illetőleg a fenntartás.

3.3 SWOT

Erősségek	Gyengeségek
<p>Településfejlesztés:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kedvező közlekedés-földrajzi (közvetlen vasúti összeköttetés, 85. sz. út) helyzet • Ausztria közelsége • természeti-környezeti állapot megfelelő • kedvező természeti adottságok: Fertő-Hanság Nemzeti Park, védett természeti értékek, kiemelkedő hatású gyógyvíz; • a település kommunális-műszaki infrastruktúrája összességében jó színvonalú; • rendezett településkép, közterek/ zöldterület magas aránya, városszépítő akciók 	<p>Településfejlesztés:</p> <ul style="list-style-type: none"> • települést elkerülő út hiánya, a jelentős intenzitású forgalomból adódó környezeti terhelés magas • az önkormányzati utak állapota több helyen felújítást igényel, valamint a környező településekkel a települést összekötő utak állapota leromlott • közterek, játszóterek állapota alacsony minőségű • korábbi évek alacsony intenzitású településmarketingje, valamint a helyi szereplők közötti kommunikáció is alacsony szintű

<ul style="list-style-type: none"> • járási központi funkció • erőteljes városi civil önszerveződés • gazdag sportélet és utánpótlás-nevelés • közbiztonság, kedvező bűnözési statisztika 	<ul style="list-style-type: none"> • közösségi szinterek hiánya • erőteljes népességfogyás, elvándorlás
<p>Humán helyi szolgáltatások:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kedvező iskolázottsági mutatók • oktatási intézmények széles palettája • erős, jó minőségű középfokú képzés • erőteljes önkormányzati szerepvállalás a város és térsége egészségügyi ellátásának szervezésében • aktív kapacitású kórház hiányában további lépések megtétele az egészségügyi ellátás biztosítására: egynapos sebészeti formák, nappali kórházi háttérrel • önkormányzat szociális érzékenysége, a szociális rászorultak részére biztosított szolgáltatások kihasználtsága megfelelő 	<p>Humán helyi szolgáltatások:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rugalmatlan képzési struktúra • kallódó ifjúság • magas mobilizáció, gyenge lokálpatriotizmus • a jelenleg átalakuló oktatási rendszer és támogatása nem segíti a vidéki középiskolákban a sokoldalú, a munkaerőpiac igényeihez alkalmazkodni képes képzés kialakítását; • proaktív magatartás hiányában az oktatási intézmények jövőbeli versenyében a település hátrányba kerülhet • az átmeneti és rendszeres szociális segélyben részesülők aránya folyamatosan növekszik
<p>Gazdaság:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kedvező mezőgazdasági adottságok • térségi kihatású, meghatározó ipari park, folyamatos betelepülési tárgyalások • hagyományos iparágak megléte (könnyűipar, gépipar) • betelepülő cégek létszámigényének növekedése • viszonylagosan magas vállalkozói aktivitás, a korábbi évek munkahelymegszűnései utáni „talpraállás” 	<p>Gazdaság:</p> <ul style="list-style-type: none"> • munkaerő-piac egyensúlyának hiánya: kevés helyi munkahely, regisztrált munkanélküliek száma magas • alacsony a külföldi tőke aránya • magas az ingázók aránya • szakmunkások száma alacsony • kihasználatlan alternatív energia-nyerési lehetőségek • átutazó-turizmus és határközelség miatt a kereskedelem ágazati túlsúlya • alacsony a szolgáltatási szektor aránya
<p>Turizmus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • népi hagyományokon alapuló turisztikai 	<p>Turizmus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • regionális szinten is átlag alatti turisztikai

<p>vonzerők: néptánc, népi mesterségek, népviselet</p> <ul style="list-style-type: none"> • elkészült Hanyistók Kerékpáros Centrum • Flóra gyógyfürdő megléte • Növekvő befektetői érdeklődés a minősített gyógyvíz miatt • Kulturális emlékek: Hany Istók, Pátzay Pál, épített örökség: Szent Anna templom, Vár, kastély 	<p>mutatók (vendégforgalom, tartózkodási idő)</p> <ul style="list-style-type: none"> • minőségi szálláshelyek hiánya • térségi szemlélet hiánya • gyógyfürdő elszigetelt, és alacsony léptékű fejlődése, a város életére elégtelen hatású pontszerű termék • gyógyászaton alapuló turisztikai vonzerők összehangolatlansága • hiányzó kerékpáros útvonalak
---	---

3.4 Fejlesztési szükségletek azonosítása

A SWOT elemzés alapján megállapítható, hogy városunkban a civil kezdeményezőkézség magas. Ugyanakkor a helyi szereplők között nincs intézményesített kapcsolat, mely a helyi identitás tudat elmélyülését szolgálná, illetőleg hatékonyabban lenne képes helyi kezdeményezésekre, összefogásra. Sajnálatosan a civilek és egyéb szereplők nem rendelkeznek megfelelő közösségi térrel, mely a kooperáció alapjául szolgálhatna, ezért a stratégia célja, hogy létrehozzon egy modern közösségi teret. A Községi tér kialakításával megnyílna a lehetőség, hogy a helyi szereplők és lakosság intézményesített kooperációja még hatékonyabb legyen. Az elemzés kitér arra is, hogy térségünket az elvándorlás sújtja, illetőleg jelentős számú helyi lakos nem csak a magasabb bér okán, hanem munkalehetőség hiányában keres munkát Ausztriában. Megállapítható az is, hogy városunk közszolgáltatási ellátottsága, közbiztonsága jó. Kellő környezeti-természeti adottságokkal rendelkezik, melyek a turizmus területén – Ausztria közelségét is figyelembe véve – kiaknázható. A közösségi összefogás fő eszköze tehát a város marketingjének megteremtése, helyi szereplőkkel, helyi rendezvények – rendezvény sorozatok – által, illetőleg a városon kívüli kapcsolatok kialakításával, rendezvényeken való részvétellel kellő mértékben lehet promótálni településünk lehetőségeit, melynek következményeként az értékeinkhez képest kritikusan alacsony turisztikai piacon való részvételünk jelentősen nőne – kiemelten kezelve a gyógy- egészségturizmust, melyre a közeli Ausztriában jelentős kereslet mutatkozik. A turisztikai fejlődés vállalkozás és befektető barát környezetet teremtene, mely lehetővé tenné egy önhordozó folyamat beindulását, mely jelentősen növelné turisztikai részesedésünket, ez által a helyi gazdaság erejét. Ez a folyamat nem csak munkahelyt teremtene, hanem az elvándorlást is jelentősen visszafogná – esetlegesen megfordítaná.

Szintén az elemzésből megállapítható, hogy a helyi hagyományőrzésre jelentős igény mutatkozik. Ugyanígy a népi kismesterségek művelésére, helyi termékek előállítására. A helyi közösségi kooperáció ezen törekvések kibontakozásának is teret adna – közvetlenül, és a rendezvényekkel közvetetten. Egyrészt hozzájárulna turisztikai kínálatunkhoz és nem utolsó sorban népi hagyományaink, kultúránk fennmaradását biztosítaná.

A térségi kapcsolatok kialakítása a működési költségek terhére történne.

Kiemelt szükség van egy koordinációs munkaszervezetre, mely a helyi közösségi kooperáció, illetőleg a pályázat megvalósításának céljait szolgálná, bonyolítaná le, adminisztrálná. A működési költség terhére munkavállalókat alkalmazna a konzorcium.

4. A stratégia jövőképe

A források biztosította lehetőségeket felhasználva a helyi szereplőkkel, a lakossággal szoros kooperációban az egyes intézkedések megvalósításával biztosítani a társadalmi együttműködést, a helyi identitástudat elmélyülését. Az együttműködéssel megvalósuló közösségi programok és a térség turisztikai fejlődését előmozdító egyéb közösségi tevékenységek, külső kapcsolatok révén vállalkozás és befektető barát környezet teremteni, mely a város és térsége számára lehetővé teszi a gazdasági fejlődést.

5. A stratégia célhierarchiája

Jövőkép

Kapuvár városa, mint kulturális és társadalmi egység a köz-, civil és vállalkozói szféra és a lakosság együttműködésével 2020-ra a meglévő gazdasági, turisztikai, kulturális potenciálját hatékonyan kihasználva biztosítja a hosszú távú dinamikus fejlődés lehetőségét.

	Átfogó cél(ok)
1.	Összehangolt, hosszútávon együttműködő helyi közösség megteremtése.
2.	A város kultúrájának, hagyományának megőrzése, értékmentés valamint a helyi civil közösségek támogatása.
3.	A turisztikai kiterjesztés lehetőségét megteremtő, helyi összefogással megvalósuló városmarketing kialakítása, mely vállalkozás és befektető barát környezet megteremtésével a település gazdaságát is szolgálja, ezáltal a lakónépesség elvándorlását megakadályozza.

Ssz.	Specifikus célok	Eredménymutatók megnevezése	Célértékek
1.	A helyi szereplők (vállalkozói szféra, civil szféra, közszféra és a helyi lakosság) számára a helyi kooperáció hosszú távú feltételeinek megteremtése.	A város tulajdonában álló ingatlan felújítása, civil szervezetek székhelyei, rendezvényei számára, illetőleg a helyi kooperáció rendezvényei, fórumai helyszínül szolgálja.	1
2.	Helyi turisztikai marketing megteremtése.	Helyi értékeket közvetítő, nívós rendezvények megtartása. A helyi	15

		<p>vállalkozók által – a közösség bevonásával. 2018- és 2022. időszakban, évi három – országos méretű rendezvény.</p> <p>A helyi civil szervezetek rendezvényei számának (közösségi, hagyományápoló), egyéb helyen történő fellépéseik számának növekedése 2018- és 2022. időszakban (összesen, fellépés szám)</p> <p>Civil szervezetek eszközszükségleteinek támogatása (az időszakban két kiírás – nyertes pályázatok száma)</p>	40
4.	Helyi termékek, népi kismesterségek támogatása, rendezvények szervezése	<p>A népi hagyományaink hordozóinak kellő nivójú szolgáltatásának, hagyományápolásának biztosítása érdekében eszközeik kisléptékű fejlesztésére nyújthatnak be pályázatot. (az időszakban két kiírás – nyertes pályázatok száma)</p>	20

Természetesen az alábbi, a TOP-ban szereplő kimeneti mutatók alapját képezik a cselekvési tervnek:

1. Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosság száma (fő)- jelen stratégia esetében a stratégiával érintett város lakosságának száma meghaladja a 10.000 főt, ugyanakkor a 18.000 fő lélekszámot nem éri el.
2. A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS (HKFS) keretében tervezett és végrehajtott programok száma (db) – a 2. specifikus cél vonatkozásában meghatározva.
3. Városfejlesztés: Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek: 150 m²
4. Városfejlesztés: Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek: 500 m²

6. Cselekvési terv

6.1 A beavatkozási területek/műveletek leírása

I.

1. **A beavatkozási terület/művelet megnevezése:** Közösségi tér létrehozása - kulcsprojekt.
2. **Indoklás, alátámasztás:** Jelenleg a helyi közösség kooperációja alacsony nívón van, valamint, a helyi civilek nem rendelkeznek központi székhelyül szolgáló és helyi rendezvények, fórumok megtartására alkalmas helységgel. Ugyanakkor a helyi társadalmi kooperáció is vindikálja, hogy létezzen egy megfelelő közösségi tér. Az önkormányzat tulajdonában több a közösségi tér kialakítására alkalmas ingatlan van. A rendelkezésre álló forrás alapján határozható meg, hogy mely ingatlanon, illetőleg milyen mértékben valósulna meg a lakosság, a helyi civil szervezetek és a kooperáció számára használható közösségi tér. Az ERFA elem azon beruházást tartalmazza, amely révén a célnak megfelelő felújítások valósulnak meg az ingatlanon. Az ESZA forrás a közösségi tér működtetését szolgálja, fórumokkal, egyéb programokkal.
3. **Specifikus cél:** A helyi szereplők (vállalkozói szféra, civil szféra, közsféra és a helyi lakosság) számára a helyi kooperáció hosszú távú feltételeinek megteremtése.
4. **Kiegészítő jelleg, lehatárolás:** Az önkormányzat a közösségi kooperáció, valamint a helyi lakosság kulturális és sport igényeire is figyelemmel a terület egyéb ingatlanait saját forrásból – egyéb rendelkezésre álló támogatásokból kívánja kiépíteni, egyúttal a felhagyott ipari terület egészét rekultiválni.
5. **A művelet / helyi felhívás célcsoportja:** Elsődleges célcsoportként a helyi civil szervezetek jelölhetőek meg, ugyanakkor- tekintve, hogy a kooperáció – fórumok, megbeszélések, közös rendezvények színterül is szolgálna, a többi helyi szféra és a lakosság is célcsoportnak tekintendő..
6. **Tervezett forrás:** 85 millió forint (Ebből ERFA terhére 75 millió forint, ESZA terhére 10 millió forint)
7. **A megvalósítás tervezett időintervalluma:** 2018. november – 2021. március

II.

1. **A beavatkozási terület/művelet megnevezése:** Országos jelentőségű, évente ismétlődő helyi rendezvények megtartása – a helyi közösségek együttműködésében . A rendezvényekhez kapcsolódó szakmai fórumok turizmusfejlesztés, marketing témában, kulturális és honismereti, helytörténeti stb. bemutatók, előadások megszervezése, illetőleg a helyi szereplők szervezeteinek való szakmai segítségnyújtásban.
2. **Indoklás, alátámasztás:** Városunk kitörési lehetősége a turisztikai adottságainak megismertetésében rejlik. Ehhez elengedhetetlen, hogy országos hírű és nívójú rendezvények kerüljenek megrendezésre. Ugyanakkor a rendezvények helyi közösségformálásban is jelentősek, valamint a kultúra ápolásában.

3. **Specifikus cél:** Helyi turisztikai marketing megteremtése.
4. **A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása:** 2018. és 2021. időszakban évente négy jelentős – akár országos nivójú rendezvény megszervezése a helyi közösségek által. A rendezvényekhez kötelezően kapcsolódni kell szakmai fórumoknak is, melyek célja a helyi szereplők szakmai képzése.
5. **Kiegészítő jelleg, lehatárolás:** A település több rendezvényt is tart az évben, melyek hasonló célt szolgálnak. A turisztikai marketing rendszerébe beilleszkednek a stratégia által támogatott rendezvények.
6. **A művelet / helyi felhívás célcsoportja:** Helyi civil szervezetek, illetőleg helyi vállalkozók.
7. **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:** Kizárólag kapuvári székhelyű vállalkozások és civil szervezetek vehetnek részt a pályázaton. Kiemelt értékelési szempont, hogy több helyi vállalkozó, illetőleg helyi civil szervezet konzorciumban kívánja a projektet megvalósítani. A pályázat évente kerül kiírásra, három – a következő évben aktuális jelentős kulturális rendezvény megtartására – a kiíró által meghatározott időpontban tartandó meg a rendezvény.
8. **Tervezett forrás:** Összesen 72 millió forint (Ebből ERFA terhére 32 millió forint, ESZA terhére 40 millió forint). Egy rendezvényhez kapcsolódóan – azon belül – a szakmai fórumok költsége minimum 10%, maximum 25%
9. **A megvalósítás tervezett időintervalluma:** 2019. május - 2021. május 31.

III.

1. **A beavatkozási terület/művelet megnevezése:** A helyi civil szervezetek kisebb helyi rendezvényeinek, valamint egyéb helyeken történő fellépéseinek támogatása, eszközeik fejlesztésének támogatása, továbbá településünket népszerűsítő egyesületek programjainak támogatása.
2. **Indoklás, alátámasztás:** Civil szervezeteink a kultúra és hagyomány hordozói fellépéseik számának növekedése, illetőleg eszközeik fejlesztése révén mind a helyi fellépéseken, mind más fellépéseken településünk nevét öregbíti, illetőleg a hazai kultúra és hagyomány fennmaradását szolgálja.
3. **Specifikus cél:** Hagyomány és kultúra ápolása, a helyi identitás elmélyítése.
4. **A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása:** Az egyesület kisebb helyi rendezvényei, távolabbi fellépéseinek támogatása, illetőleg eszköz fejlesztés. *Településünket népszerűsítő egyesületek programjainak támogatása.*
- 5.
6. **Kiegészítő jelleg, lehatárolás:** A helyi önkormányzat, illetőleg a kormányzat a NEA pályázatok révén szintén támogatja az egyesületek munkáját. Sajnálatosan ez a forrás kiegészítésre szorul, hogy a kultúra és hagyományörzés hatékonyan tudjon megvalósulni.
7. **A művelet / helyi felhívás célcsoportja:** Kapuvári székhellyel, telephellyel rendelkező civil szervezetek.

8. **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:** A kiválasztás fő szempontja alapvetően a pályázat kidolgozottsága – jelen stratégiához való illeszkedésének mértéke, valamint az egyesület addigi aktivitása (helyi részvételek száma, közösségben betöltött súlya) lesz.
9. **Tervezett forrás:** 40 millió forint, melyből 16 millió forint ERFA, 24 millió forint ESZA forrás terhére lesz elszámolva. Ez meghatározza a rendezvényekre, és eszközökre költhető forrás összeget – melynek aránya egyezik az ERFA – ESZA aránnyal.
10. **A megvalósítás tervezett időintervalluma:** A művelet 2017 február -2021 november között valósul meg. Előre láthatóan – a források egyenletes biztosítása érdekében legalább három kiírás várható.
11. **A megvalósítás tervezett időintervalluma:** 2019. május - 2021. május 31.

IV.

1. **A beavatkozási terület/művelet megnevezése:** Helyi termék előállítók, népi kismesterségek gyakorlóinak támogatása – eszközeik fejlesztése, rendezvénytámogatás – településünk múltjával, hagyományaival, az egészséges hagyományos táplálkozással, ősi mesterségekkel kapcsolatos foglalkoztatások támogatása.
2. **Indoklás, alátámasztás:** Városunkra rendkívül jellemző, hogy civil szervezetek, őstermelők, természetes személyek hagyományos népi mesterséget folytatnak, vagy helyi terméket állítanak elő. Ezen termékek rendkívül magas minőségűek, ugyanakkor rendezvényekre, megfelelő megjelenésre nincs forrásuk. Jelen projekt lehetőséget biztosítana, hogy közösségük stratégiánk mentén megszerveződjön, és helyi termék rendezvényeket tartson, illetőleg biztosítsák a rendezvények feltételeit.
3. **Specifikus cél:** Helyi termékek, népi kismesterségek támogatása, rendezvények szervezése
4. **A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása:** Helyi termelők és népi mesterséget űzők hagyományos rendezvényeinek támogatása, kis léptékű eszközbeszerzés. Településünk múltjával, hagyományaival, az egészséges hagyományos táplálkozással, ősi mesterségekkel kapcsolatos foglalkoztatások támogatása.
5. **Kiegészítő jelleg, lehatárolás:** A város önkormányzata támogatja ezen helyi törekvéseket, azonban egyéb forrás nem áll rendelkezésükre – tekintve, hogy a LEADER forrásoktól is elvannak vágva a kapuvári termelők és kézművesek.
6. **A művelet / helyi felhívás célcsoportja:** Kézműves helyi termékeket előállító természetes személyek – őstermelők, civil szervezetek, egyéni vállalkozók.
7. **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:** A helyi aktivitás korábbi mértéke, a pályázat részletezettsége, illetőleg jelen stratégiával való harmonizálása mértéke.
8. **Tervezett forrás:** 15.5 millió forint, mely összegből 8.062.000 forint ERFA, 7.438.000 forint ESZA forrás terhére számolandó el. Ebből következően az eszköz beszerzések 8.062.000 forint mértékben, rendezvények 7.438.000 forint erejéig támogathatóak.
9. **A megvalósítás tervezett időintervalluma:** 2019. május - 2021. május 31.

A helyzetfeltárás, a szükségletek, a célok és a tervezett műveletek

Sor-szám	Megnevezés (legfeljebb 1-2 szó) / Kulcsprojekt (K) – amennyiben releváns	Indoklás, alátámasztás (legfeljebb 4-5 mondat)	Specifikus cél (legfeljebb 1-2 szó)	Támogatható tevékenységek (legfeljebb 4-5 mondat)	Kiegészítő jelleg, lehatárolás (legfeljebb 4-5 mondat)	Célcsoport (legfeljebb 1-2 szó)	Forrás (ezer Ft)	Támogató alap (ERFA/ESZA)	Tervezett időintervallum (év, hónap)
1.	közösségi tér kialakítása - kulcs projekt	jelenleg nem rendelkezik a település megfelelő közösségi térrel	helyi társadalmi kohézió megteremtése	közösségi kialakítása	város társadalmának kohéziós törekvéseihez igazodik	mindhárom szféra és a lakosság	85 m ft	75 ERFA 10 ESZA	2018 november 2021 márc
2.	kiemelt helyi rendezvények	országos jelentőségű rendezvények, melyek kulturális értékeket hordoznak	hagyomány és kultúra megőrzése	rendezvények	az elmaradott városmarketinget egészíti ki	vállalkozói és civil szféra	72 m ft	32 ERFA 40 ESZA	2019 május 2021 május
3.	civil szervezetek eszközfejlesztése, rendezvény támogatása	helyi kulturális értékek megőrzése, terjesztése	hagyomány, kultúra megőrzése	rendezvények, eszköz beszerzés	egyéb forrásból kevésbé támogatható	civil szervezetek	40 m ft.	16 ERFA 24 ESZA	2019 május 2021 május
4.	helyi termelők, népi mesterséget űzők rendezvény támogatása, eszköz fejlesztése	népi hagyományaink és egészséges életmód népszerűsítése	népi mesterségek megőrzése, egészséges életmód	rendezvények, eszköz beszerzés	egyéb forrásból gyakorlatilag nem támogatható	civil szervezetek, egyéni vállalkozók, természetes személyek	15.5 m ft.	8.062 ERFA 7.438 ESZA	2019 május 2021 május

6.2 Együttműködések

1. **Specifikus cél:** A más térségek, települések, HACS-ok jó gyakorlatának átvétele jelentős szempont, ugyanakkor a határainkon túli kapcsolatokban egyrészt városunk, értékeink megismertetése – a turisztikai potenciál növelése, másrészt a határon túli magyarsággal való kapcsolattartás, mint kultúra és hagyományápolásunk kiemelt szegmense. Ezen szegmens is jelentős a helyi közösség szervezése kapcsán, hiszen a felvidéki magyarság lakta területek településünkhöz rendkívül közel helyezkednek el.
2. **Indoklás, alátámasztás:** Az együttműködési projektek révén a jelenlegi államhatár elszigetelő hatását kívánjuk csökkenteni, a nemzeti értékek fenntartását a teljes magyar nemzettest vonatkozásában kívánjuk biztosítani. Ezen lokális cél egyértelműen nemzeti célokat szolgál.
3. **Az együttműködés tervezett tématerületei:** Kulturális rendezvényeken való fellépések. Határon kívül szakadt magyar kulturális csoportok, előadók meghívása – ez által a nemzeti kultúra határainkon kívüli fenntartásának elősegítése.

6.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei

A HACS 14 tagú konzorciumból áll jelenleg. Ebben egyenletesen megoszlik az egyes szférák képviselete, illetőleg egyik szféra képviselete sem haladja meg a 49%-ot. Jelenleg három tagú vezetősége van a HACS-nak, illetőleg három tagú tervezői csoportja, valamint minden szféra maga is három tagú szférák szerinti tervezői munkacsoportot alkot. Jelenleg folyamatban van az egyesület megalakítása, ugyanis a későbbiekben – az Irányító Hatóság engedélyével egyesületi formában kíván működni a HACS.

Jelenleg a Rábaközi Civil Műhely Egyesület – konzorciumi tag – nevével pályázik a konzorcium, mivel az egyesületté alakulásig ezen egyesület látja el a napi feladatokat, illetőleg a munkaszervezeti teendőket.

A HACS több fős munkaszervezetet kíván működtetni, melynek feladata a helyi koordináció biztosítása, illetőleg a stratégia mentén a projekt lebonyolítása lesz.

Döntéshozatali struktúra:

A konzorcium, mint HACS a legfőbb döntéshozó szerv. Döntéseit a munkaszervezet – jelenleg a Rábaközi Civil Műhely Egyesület látja el – készíti elő, illetőleg hajtja végre a döntéseket. Azon ügyekben, melyek nem tartoznak a konzorcium döntéshozatali körébe az elnökség dönt.

Az eljárási keretek részletesen a Szervezeti és Működési Szabályzatban, illetőleg egyesületté alakulás esetén az Alapszabályban lesznek meghatározva. A Helyi Bíráló Bizottság felállítása, feladat és hatásköre is részletesen ki lesz dolgozva.

6.4 Kommunikációs terv

Kiemelt jelentőséget tulajdonít stratégiánk a kommunikációnak. Rendszeresen kíván aktuális hírekkel jelentkezni a HACS a helyi médiákban (helyi rádió, regionális és megyei napilap). Ugyanakkor részletesen kidolgozott terv mentén országos szinten is meg kíván jelenni rendezvényeivel, eseményeivel.

Célcsoportok meghatározása:

Helyi hagyományőrző és művészeti csoportok, egyesületek

Kulturális és művelődési szakemberek

Hátrányos helyzetű csoportok (nagycsaládosok, roma kisebbség, idős korosztály)

Helyi kis és középvállalkozások

Az egész tevékenység által közvetetten – de akár egyéni részvétel által közvetlenül - a helyi lakosság

Kommunikációs tevékenységek és eszközök:

Honlap-üzemeltetés – a munkaszervezeti feladatokat ellátó egyesület által.

Levelező lista – szintén a munkaszervezet üzemelteti, és a helyi szereplők címekre rendszeresen aktuálisan hírleveleket küld.

Rendszeres fotódokumentáció az eseményekről.

A médiákban – különösen a helyi médiák – való állandó jelenlét

A projekt elnyerése esetén részletes kommunikációs tervet alkot a HACS.

6.5 Monitoring és értékelési terv

A HACS feladata a stratégiára alapozott, közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések megvalósításának nyomon követéséért. A nyomon követés alapja a folyamatos adatgyűjtés.

A monitoring alapvető célja:

A HKFS-ben meghatározott célok teljesülésének vizsgálata

A felhasználható keretösszeg szabályszerű és tervszerű felhasználása

Az egyes támogatási szerződésekben foglalt vállalások, indikátorok teljesülésének ellenőrzése

A monitoring folyamata

Indikátorok/mutatószámok meghatározása, valamint az adatszolgáltatás és adatgyűjtés módjának kiépítése.

A stratégiában meghatározott eredmények, kimenetek (outputok) közzététele a pályázati felhívásokban, útmutatókban. Valamint a támogatási szerződésekben való feltüntetésük.

Jelentési rendszer kidolgozása. Ennek során a HACS meghatározza a jelentések tartalmát, gyakoriságát – előrehaladási jelentés tartalmának kidolgozása.

Belső adminisztrációs rendszer kiépítése – mely megteremti a beszámolókat, kifizetési kérelmek, jelentések HACS általi megtételét, illetve a futó projektek ellenőrzését.

Az indikátorok teljesülésének nyomon követése – az adatok összegzése, feldolgozása

Természetesen a monitoring köréhez tartozik az eredmények átfogó értékelése, mely alapján tudja a HACS elkészíteni az időközi beszámolóit, illetőleg lehetőséget ad a szükséges korrekcióra a stratégiában meghatározott célok megvalósulása érdekében.

6.6. Horizontális célok

6.6.1 Esélyegyenlőség

A HACS kiemelten kíván figyelmet fordítani az esélyegyenlőségre. Ennek érdekében már a megalakulásakor célzottan megkereste a hátrányos helyzetű csoportokat, hogy ne csak a stratégia hatásaiban, hanem kidolgozásában és működtetésében is részt vegyenek. A konzorcium tagja a helyi roma kisebbségi önkormányzat, a helyi nyugdíjas klub. A projekt megvalósítása során is a pályázatoknál a hátrányos helyzetű csoportok pozitív diszkriminációban részesülnek az elbírálásakor. A menedzsment és adminisztrációs feladatok elvégzésébe legalább 50%-ban női munkavállalókat, munkatársakat kíván bevonni. A hátrányos helyzetű csoportok számára a HACS külön fórumokat tartott. A megvalósítandó kulcsprojekt során kiemelten biztosítva lesz az akadálymentesítés. Továbbá, a pályázatok kiírásakor és elbírálásakor előnyt élveznek azok a pályázók, akiknek pályázata hozzájárul a hátrányos helyzetű csoportok negatív megkülönböztetésének, hátrányának csökkentéséhez.

6.6.2 Fenntarthatóság

Ahogy az unós és a hazai szabályozások, a HACS is kiemelt feladatának tekinti a környezeti fenntarthatóság biztosítását. Ezért a tervezés során már az adminisztratív feladatok ellátásakor törekedett a hulladék keletkezésének minimalizálására, újrahasznosított eszközök anyagok felhasználására.

A kiírásokban alapvető feltételként – követelményként – fog megjelenni a környezeti fenntarthatóság maximális, korszerű biztosítása.

A környezeti fenntarthatóságon túl a a fenntarthatóság érvényesül a stratégia céljai vonatkozásában is. Azaz, a célok meghatározása, a célok elérése érdekében kidolgozott eszközök kidolgozása vonatkozásában kiemelt szempont volt, hogy a pályázat lezárultát követően a lehetőségekhez mérten „önhordóvá” váljon a stratégia, azaz a célok megvalósulása állandósuljon városunkban.

6.7. A HKFS innovatív elemeinek bemutatása

Innovatív megoldásnak kell tekintenünk stratégiánk egészét. Hiszen a stratégia menetén kiépülő helyi kooperáció, valamint a kiemelt kulturális rendezvényeknek otthont adó település a nyugati osztrák és az északi szlovák határhoz közel egyrészt nemzeti kulturális bástyaként, másrészt világítótoronyként emelkedik ki. Rendkívül érdekes – és megvalósításra érdemes – kísérlet egy ilyen adottságokkal, ilyen helyen elterülő kis városnak lehetőséget adni arra, hogy a határszélen országos és nemzetközi értelemben jelentős kultúr és turisztikai központtá válhasson.

A stratégia újdonsága, hogy a jelentősnek mondható forrás nem önmagában teremti meg a fenti célok megvalósulását, hanem a kooperáció megteremtésével, és a célok érdekében állított eszközökkel olyan folyamatokat indít be, melyek gazdasági-kulturális fejlődést indíthat el a térségben.

Újszerű a kezdeményezés, hiszen ennyire célzottan nem volt kísérlet a megvalósításra, miközben az erőforrások minden tekintetben rendelkezésre állnak.

6.8. Kockázatok

HACS-unk a kockázatelemzést elvégezte. A bekövetkezés valószínűsége és a hatás nagysága alapján három fő kategóriába sorolta a kockázatokat (alacsony, közepes, magas), illetőleg meghatározta az esetleges beavatkozások lehetőségét, módját.

Kockázat fajtája	Bekövetkezés valószínűsége	Hatása	Beavatkozás
Engedélyezési eljárás, jogi megfeleltetés elhúzódása	közepes	nagy	Előre kalkulálni a megvalósulás elhúzódását
Megvalósítási költség meghaladja a tervezett mértéket	közepes	közepes	Precíz tervezés, tartalékkeret meghatározása, egyszerűsítés lehetősége
Megvalósításhoz nem áll rendelkezésre elégséges és képzett szakembergárda	kicsi	nagy	A projekt megkezdésére biztosítani elégséges szakembert
célcsoport érdektelensége	közepes	nagy	Folyamatos kapcsolattartás az érintettekkel, gyakori interakciók
A megvalósításba bevont vállalkozók nem megfelelő teljesítése	közepes	nagy	Referenciák vizsgálata, rendszeres ellenőrzés, ésszerű határidők tervezése

7. Indikatív pénzügyi terv

Ebben a fejezetben a HKFS TOP CLLD keretében rendelkezésre álló fejlesztési és a HACs működés és animáció forrásfelhasználásának ütemezését mutatják be az alábbi táblázatok kitöltésével. A HACs működési és animációs költségei nem haladhatják meg az IH által az egyes HKFS-ek megvalósítására megítélt forrás 15%-át. A pénzügyi terv összeállításánál meg kell felelni a TOP-7.1.1-16 felhívásban rögzített feltételeknek. A sorok száma bővíthető. A táblázatban a teljes közpénzt (EU és nemzeti társfinanszírozás összege) szerepeltessék.

A HACs összességében 212.500.000 Ft fejlesztési forrást, valamint 31.814.000 Ft működési forrást tervez.

A HKFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

Ssz.	A műveletek megnevezése	2017	2018	2019	2020	2021	Összesen	%
1	közösségi tér kialakítása			42	43		85	40
2	kiemelt helyi rendezvények			36	36		72	33.9
3	civil szervezetek támogatása			20	15	5	40	18.8
4	helyi termék előállítók, népi kismesterséget gyakorlók támogatása			8.062	7.438		15.5	7.3
	Összesen			106.062	101.438	5	212.5	100

Ssz.	A műveletek megnevezése	Egyéb forrás				
		2016	2017	2018	2019	2020
6		-	-	-	-	-
	Összesen					

Fejlesztési források összesen	

A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	2017	2018	2019	2020	2021	Összesen
Működési költségek		4.42	10	10	5.814	30.234
Animációs költségek		1.58				1.58
Összesen		6	10	10	5.814	31.814

Sorszám	Megnevezés (legfeljebb 1-2 szó) / Kulcsprojekt	Indoklás, alátámasztás (legfeljebb 4-5 mondat)	Specifikus cél (legfeljebb 1-2 szó)	Támogatható tevékenységek (legfeljebb 4-5 mondat)	Kiegészítő jelleg, lehatárolás (legfeljebb 4-5 mondat)	Célcsoport (legfeljebb 1-2 szó)	Forrás (ezer Ft)	Támogató alap (ERFA/ ESZA)	Tervezett időintervall (év, hónap)
1.	közösségi tér kialakítása a kulcs projekt	jelenleg nem rendelkezik a település megfelelő közösségi térrel	helyi társadalmi kohézió megteremtése	közösségi kialakítása	város társadalmának kohéziós törekvéseihez igazodik	mindhárom szféra és a lakosság	85 m ft	75 ERFA 10 ESZA	2018 november 2021 márc
2.	kiemelt helyi rendezvények	országos jelentőségű rendezvények, melyek kulturális értékeket hordoznak	hagyomány és kultúra megőrzése	rendezvények	az elmaradott városmarketinget egészíti ki	vállalkozói és civil szféra	72 m ft	32 ERFA 40 ESZA	2019 május 2021 május
3.	civil szervezetek eszközfejlesztése, rendezvény támogatása	helyi kulturális értékek megőrzése, terjesztése	hagyomány, kultúra megőrzése	rendezvények, eszköz beszerzés	egyéb forrásból kevéssé támogatható	civil szervezetek	40 m ft.	16 ERFA 24 ESZA	2019 május 2021 május
4.	helyi termelői, népi mesterséget űzők rendezvény támogatása, eszköz fejlesztése	népi hagyományaink és egészséges életmód népszerűsítése	népi mesterségek megőrzése, egészséges életmód	rendezvények, eszköz beszerzés	egyéb forrásból gyakorlatilag nem támogatható	civil szervezetek, egyéni vállalkozók, természetes személyek	15.5 m ft.	8.062 ERFA 7.438 ESZA	2019 május 2021 május

A HKFS teljes költségvetése.

Sor-szám	Megnevezés (legfeljebb 1-2 szó) / Kulcsprojekt	Indoklás, alátámasztás (legfeljebb 4-5 mondat)	Specifikus cél (legfeljebb 1-2 szó)	Támogatható tevékenységek (legfeljebb 4-5 mondat)	Kiegészítő jelleg, lehatárolás (legfeljebb 4-5 mondat)	Célcsoport (legfeljebb 1-2 szó)	Forrás (ezer Ft)	Támogató alap (ERFA/ ESZA)	Tervezett időintervallum (év, hónap)
1.	közösségi tér kialakítása - kulcs projekt	jelenleg nem rendelkezik a település megfelelő közösségi térrel	helyi társadalmi kohézió megteremtése	közösségi kialakítása	város társadalmának kohézió törekvéseihez igazodik	mindhárom szféra és a lakosság	85 m ft	75 ERFA 10 ESZA	2018 november - 2021 márc
2.	kiemelt helyi rendezvények	országos jelentőségű rendezvények, melyek kulturális értékeket hordoznak	hagyomány és kultúra megőrzése	rendezvények	az elmaradott városmarketinget egészíti ki	vállalkozói és civil szféra	72 m ft	32 ERFA 40 ESZA	2019 május 2021 május
3.	civil szervezetek eszközfejlesztése, rendezvény támogatása	helyi kulturális értékek megőrzése, terjesztése	hagyomány, kultúra megőrzése	rendezvények, eszköz beszerzés	egyéb forrásból kevésbé támogatható	civil szervezetek	40 m ft.	16 ERFA 24 ESZA	2019 május 2021 május
4.	helyi termelők, népi mesterséget űzők rendezvény támogatása, eszköz fejlesztése	népi hagyományaink és egészséges életmód népszerűsítése	népi mesterségek megőrzése, egészséges életmód	rendezvények, eszköz beszerzés	egyéb forrásból gyakorlatilag nem támogatható	civil szervezetek, egyéni vállalkozók, természetes személyek	15.5 m ft.	8.062 ERFA 7.438 ESZA	2019 május 2021 május
5.	működési költség	működés					31.814 m. ft	ERFA	2018 augusztus 2021 május